Εθνική Αμυντική και Βιομηχανική Στρατηγική

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ

ΓΕΝΙΚΗ ΔΝΣΗ ΑΜΥΝΤΙΚΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΞΟΠΛΙΣΜΩΝ

Μάρτιος 2017

Με μεγάλη μου χαρά και ικανοποίηση, χαιρετίζω την έκδοση της Εθνικής Αμυντικής και Βιομηχανικής Στρατηγικής, η οποία έχει σκοπό την εγκαθίδρυση και διατήρηση μιας εγχώριας αμυντικής τεχνολογικής-βιομηχανικής βάσης στους στρατηγικούς τομείς άμυνας και ασφάλειας. Αυτό δε το γεγονός, μπορεί να εξασφαλίζει εγκαίρως και υπό κάθε περίσταση, την ταχεία και απρόσκοπτη λειτουργία της αλυσίδας εφοδιασμού των Ενόπλων Δυνάμεων.

Η εγχώρια αμυντική τεχνολογική-βιομηχανική βάση αναπτύχθηκε κυρίως μετά τις ανάγκες που προέκυψαν από την τουρκική εισβολή στην Κύπρο, την αναθεωρητική στάση της γείτονος και την αμφισβήτηση της Ελληνικής κυριαρχίας στο Αιγαίο.

Το ΥΠΕΘΑ την θεωρεί αναπόσπαστο τμήμα της εθνικής άμυνας και ασφάλειας, κέντρο βάρους για τη διατήρηση του αξιόμαχου των Ενόπλων Δυνάμεων και σημαντικό παράγοντα για την προστασία των ουσιωδών συμφερόντων ασφάλειας της χώρας και κυρίως της ασφάλειας εφοδιασμού των Ενόπλων Δυνάμεων σε περιόδους κρίσης, επιστράτευσης ή πολέμου.

Γι' αυτό σχεδιάζει και υλοποιεί δράσεις οι οποίες συμβάλλουν στη διατήρησή της και στην ανάπτυξη δυνατοτήτων στους κρίσιμους στρατηγικούς τομείς άμυνας και ασφάλειας.

Οι μεγάλες αλλαγές των τελευταίων δύο δεκαετιών έχουν δημιουργήσει ένα εξ ολοκλήρου νέο περιβάλλον για τις αμυντικές βιομηχανίες. Επειδή οι εθνικοί αμυντικοί προϋπολογισμοί έχουν μειωθεί, ο διεθνής ανταγωνισμός έχει γίνει εντονότερος. Ειδικά για τη χώρα μας η παρατεταμένη οικονομική κρίση έχει περιορίσει σημαντικά το ύψος των αμυντικών δαπανών, με αποτέλεσμα να περιορίζεται και το μερίδιο που μπορεί να διεκδικήσει η εγχώρια βιομηχανία.

Επιπλέον η κρίση προκαλεί ισχυρές πιέσεις στην καθημερινή λειτουργία των εταιρειών, στην συγκράτηση του κατεχόμενου επιπέδου τεχνογνωσίας, στην αδυναμία πραγματοποίησης επενδύσεων και στη δυσκολία ανάληψης πρωτοβουλιών λόγω εκροής εξειδικευμένου επιστημονικού και τεχνικού προσωπικού στο εξωτερικό.

Επισημαίνω δε το γεγονός ότι η εγχώρια αμυντική τεχνολογική-βιομηχανική βάση συνεισφέρει παράλληλα και στην ανάπτυξη μιας ισχυρής και ανταγωνιστικής Ευρωπαϊκής αμυντικής τεχνολογικής-βιομηχανικής βάσης, η οποία και καλείται να υποστηρίξει τη στρατηγική αυτονομία της Ευρώπης όπως έχει καθοριστεί σύμφωνα με την πρόσφατα συμφωνηθείσα παγκόσμια στρατηγικής της.

Στο παραπάνω πλαίσιο, το ΥΠΕΘΑ συνεχίζει να είναι αρωγός στις προσπάθειες της εγχώριας βιομηχανίας, η οποία αναζητά ευκαιρίες σε ξένες αγορές προκειμένου να επιβιώσει και αναπτυχθεί.

Εν κατακλείδι, με την παρούσα Εθνική Αμυντική και Βιομηχανική Στρατηγική καθορίζονται οι γενικές αρχές και κατευθύνσεις, καθώς και τα κατάλληλα μέτρα για την επίτευξη των παραπάνω στόχων. Η δε επιτυχία της προσπάθειας αυτής εξαρτάται από τη συμμετοχή και συντονισμένη δράση όλων των εμπλεκόμενων μερών.

-Ο-

Υπουργός Εθνικής Άμυνας

Πάνος Καμμένος

Η έκδοση της Εθνικής Αμυντικής και Βιομηχανικής Στρατηγικής, εκφράζει την βούληση του ΥΠΕΘΑ για την εγκαθίδρυση και διατήρηση μίας εγχώριας αμυντικής τεχνολογικής-βιομηχανικής βάσης, συμπεριλαμβανομένων μέτρων που αφορούν σε έρευνα και ανάπτυξη, σε κρίσιμους στρατηγικούς τομείς άμυνας και ασφάλειας, αναγκαίας για την προστασία των ουσιωδών συμφερόντων ασφάλειας της χώρας, όπως είναι η ασφάλεια εφοδιασμού και η επιχειρησιακή αυτονομία των Ενόπλων Δυνάμεων σε περιόδους κρίσης, επιστράτευσης ή πολέμου.

Οι περιφερειακές συνθήκες ασφαλείας, καθώς και η γεωπολιτική θέση της Ελλάδας, στοιχειοθετούν την ιδιαιτερότητα της στον τομέα της άμυνας και ασφάλειας, ώστε να εξασφαλίζεται η ταχεία και απρόσκοπτη λειτουργία της αλυσίδας εφοδιασμού των Ενόπλων Δυνάμεων σε υλικά, αναλώσιμα, εξαρτήματα, υπηρεσίες άμεσης συντήρησης και τεχνικής υποστήριξης, καθώς και η εκτέλεση των αναγκαίων έργων σε όλες τις περιπτώσεις, εγκαίρως και υπό κάθε περίσταση.

Για τον λόγο αυτό η χώρα μας είναι υποχρεωμένη να διατηρεί σε ετοιμότητα ισχυρές Ένοπλες Δυνάμεις, με υψηλή διαθεσιμότητα των οπλικών τους συστημάτων. Οι απαιτήσεις αυτές προϋποθέτουν ισχυρή εγχώρια αμυντική βιομηχανική και τεχνολογική υποδομή για τη συντήρηση και υποστήριξη των οπλικών συστημάτων ειδικά σε κρίσιμους επιχειρησιακούς τομείς.

Η παρούσα Εθνική Αμυντική και Βιομηχανική Στρατηγική συγκαταλέγεται στις προσπάθειες που κάνει το ΥΠΕΘΑ, σε συνεργασία πάντοτε με τους φορείς της εγχώριας αμυντικής τεχνολογικής – βιομηχανικής βάσης, για την εγκαθίδρυση και διατήρηση κρίσιμων για την ασφάλεια εφοδιασμού των Ενόπλων Δυνάμεων υποδομών και δυνατοτήτων.

Λαμβάνοντας υπόψη την παρούσα δημοσιονομική κατάσταση, αλλά και τις ανάγκες των Ενόπλων Δυνάμεων σε στρατηγικούς τομείς προτεραιότητας, καθώς και την ανάγκη μακροπρόθεσμου σχεδιασμού, δρομολογούνται μέτρα και δράσεις για την βιωσιμότητα της εγχώριας αμυντικής τεχνολογικής – βιομηχανικής βάσης. Τα μέτρα αυτά σχετίζονται με τον έγκαιρο προγραμματισμό των προμηθειών, την ενίσχυση της έρευνας και καινοτομίας, τη μέριμνα για την προώθηση των εξαγωγών και της εξωστρέφειας της εγχώριας αμυντικής βιομηχανίας, την επέκταση των δραστηριοτήτων της εγχώριας αμυντικής τεχνολογικής και βιομηχανικής βάσης σε διττής χρήσης που θα καλύπτει και μη αμυντικά υλικά, την αλληλοενημέρωση και συνεργασία όλων των εμπλεκομένων μερών, την αναθεώρηση του θεσμικού πλαισίου προμηθειών με την ενίσχυση της ταχύτητας, της διαφάνειας, της ευελιξίας, της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητας του συστήματος προμηθειών και τη θεσμοθέτηση της βιομηχανικής συμμετοχής (industrial participation), σύμφωνα με τις προβλέψεις της ευρωπαϊκής νομοθεσίας.

Η ύπαρξη και εφαρμογή μιας αμυντικής βιομηχανικής στρατηγικής στο πλαίσιο των καθοριζόμενων στο παρόν κείμενο, θα δημιουργήσει τις συνθήκες για τη διατήρηση και ανάπτυξη της εγχώριας τεχνολογικής-βιομηχανικής βάσης, η οποία με τη σειρά της θα συμβάλλει στην προστασία των συμφερόντων ασφαλείας της χώρας και θα συνδράμει στην παραγωγική ανασυγκρότησή της.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΒΙΤΣΑΣ
ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σελ.

Εισαγωγή

Περιεχόμενα i
Πρόλογος ii
Συντμήσεις iii
Χρησιμοποιούμενοι όροι iv

Κεφάλαια

1. *Οι προκλήσεις ασφαλείας που αντιμετωπίζει η χώρα και η ανάγκη διατήρησης ισχυρών Ενόπλων Δυνάμεων (ΕΔ)* ***1***

2. *Η ανάγκη για την ανάπτυξη και διατήρηση ισχυρής Εγχώριας Αμυντικής Τεχνολογικής και Βιομηχανικής Βάσης (ΕΑΤΒΒ)* ***1***
Ασφάλεια εφοδιασμού και επιχειρησιακή αυτονομία των ΕΔ 1
Η ασφάλεια εφοδιασμού στις σημερινές συνθήκες 1
Η συμβολή της ΕΑΤΒΒ στην ανάπτυξη ισχυρής ευρωπαϊκής αμυντικής βιομηχανίας 1
Προσαρμογή της ΕΑΤΒΒ στο νέο περιβάλλον 2
Οι Προϋποθέσεις για τη βιωσιμότητα της ΕΑΤΒΒ 2

3. *Οι στόχοι της Εθνικής Αμυντικής Βιομηχανικής Στρατηγικής* ***3***

4. *Ανάλυση της αγοράς και του περιβάλλοντος* **3**
Οι εξελίξεις στην παγκόσμια αμυντική βιομηχανία 3
Οι εξελίξεις στην Αμυντική Βιομηχανία της ΕΕ 4
Οι εξελίξεις στην Εγχώρια Αμυντική Βιομηχανία (ΕΑΒΙ) 5
Τα κύρια χαρακτηριστικά της εγχώριας αμυντικής βιομηχανίας 6
Το επίπεδο της Έρευνας και Καινοτομίας στην Ελλάδα 8

5. *Οι κρίσιμοι τεχνολογικοί και βιομηχανικοί τομείς* ***9***
Προσδιορισμός Κρισίμων Τομέων 9
Κατηγοριοποίηση Κρισίμων Τομέων 9
Ενίσχυση Κρισίμων Τομέων 10

6. *Μέτρα και Δράσεις για την Υποστήριξη των Κρίσιμων Τομέων βιομηχανικής δραστηριότητας.* **10**
Προγραμματισμός των προμηθειών των ΕΔ 10
Αναθεώρηση του θεσμικού πλαισίου προμηθειών των ΕΔ 11
Εξειδίκευση Στρατηγικής Προμηθειών 11
Λήψη μέτρων για την προώθηση των εξαγωγών 12
Ενίσχυση της έρευνας και καινοτομίας 12
Προώθηση καινοτόμων δράσεων 13
Προώθηση συνεργασίας και συμμετοχής ΕΑΤΒΒ στον κύκλο ζωής αμυντικού υλικού. 13
Ενίσχυση των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων (ΜΜΕ) 14
Συγκρότηση Συμβουλίου Αμυντικής Έρευνας Τεχνολογίας & Βιομηχανίας 15

7. *Αποτίμηση της Στρατηγικής* **15**

Πρόλογος

1. Η άμυνα και ασφάλεια κάθε κράτους μέλους αποτελεί εθνική υπόθεση και κάθε χώρα μέλος της ΕΕ μπορεί να υιοθετήσει μέτρα τα οποία θεωρεί αναγκαία και απαραίτητα για τη προστασία της ασφάλειάς του.

2. Ειδικότερα η Ελλάδα, που βρίσκεται στα ιδιαίτερα υψηλής γεωπολιτικής σημασίας Ν.Α σύνορα της ΕΕ και γειτνιάζει με περιοχές που χαρακτηρίζονται γενικώς από μεγάλη αστάθεια, αντιμετωπίζει τόσο συμβατικές απειλές κατά της εθνικής της ασφάλειας, που εκδηλώνονται με την αμφισβήτηση των κυριαρχικών της δικαιωμάτων, όσο και μη συμβατικές απειλές.

3. Συνεπώς η χώρα είναι υποχρεωμένη να διατηρεί ισχυρές Ε.Δ σε υψηλή ετοιμότητα και με υψηλή διαθεσιμότητα των οπλικών τους συστημάτων. Οι απαιτήσεις αυτές προϋποθέτουν εκτός από υψηλά κονδύλια και ισχυρή εγχώρια αμυντική βιομηχανική και τεχνολογική υποδομή για τη συντήρηση και υποστήριξη των οπλικών συστημάτων ειδικά σε κρίσιμους επιχειρησιακούς τομείς, ώστε να εξασφαλίζεται στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό η ασφάλεια εφοδιασμού των ΕΔ σε περίπτωση κρίσης ή πολέμου.

4. Για το σκοπό αυτό, το άρθρο 3 του ν.3978/2011, προβλέπει ότι: «*για την προστασία των ουσιωδών συμφερόντων ασφάλειας της χώρας και ιδίως για την ασφάλεια εφοδιασμού και την επιχειρησιακή αυτονομία των ΕΔ, καθώς και την κάλυψη των αναγκών που υπάρχουν σε περιόδους κρίσης, επιστράτευσης ή πολέμου, το ΥΠΕΘΑ λαμβάνει όλα τα αναγκαία μέτρα για την εγκαθίδρυση και διατήρηση μίας εγχώριας τεχνολογικής – βιομηχανικής βάσης, συμπεριλαμβανομένων μέτρων που αφορούν σε έρευνα και ανάπτυξη, σε συγκεκριμένους τομείς άμυνας και ασφάλειας. Η βάση αυτή διασφαλίζει την ταχεία απρόσκοπτη λειτουργία της αλυσίδας εφοδιασμού των ΕΔ σε υλικά, αναλώσιμα, εξαρτήματα, υπηρεσίες άμεσης συντήρησης και τεχνικής υποστήριξης και την εκτέλεση των αναγκαίων έργων σε όλες τις περιπτώσεις εγκαίρως και υπό κάθε περίσταση*».

5. Τα καίρια ζητήματα που καλείται να αντιμετωπίσει η ΕΑΒΣ, συνοψίζονται (α) Στο χαμηλό επίπεδο συμμετοχής της εγχώριας αμυντικής βιομηχανίας (ΕΑΒΙ) στις προμήθειες των Ε.Δ και συνακόλουθα στο χαμηλό βαθμό υποστήριξης των Ε.Δ από αυτή, (β) στους περιορισμούς που θέτει το ευρωπαϊκό και εθνικό νομικό πλαίσιο για τις προμήθειες αμυντικού υλικού στη βιομηχανική συμμετοχή και στη συμμετοχή της εγχώριας βιομηχανίας στις προμήθειες των Ε.Δ και (γ) στις προκλήσεις βιωσιμότητας της ΕΑΒΙ.

6. Στο περιβάλλον αυτό εκπονήθηκε η Εθνική Αμυντική και Βιομηχανική Στρατηγική (ΕΑΒΣ) με στόχο την κάλυψη ουσιωδών συμφερόντων ασφαλείας της χώρας μέσω της εξασφάλισης βιώσιμης εγχώριας αμυντικής βιομηχανίας. Με την στρατηγική αυτή κατεύθυνση εισάγονται μέτρα και δράσεις στους τομείς των προμηθειών των Ε.Δ και της διεύρυνσης του προσανατολισμού της Εθνικής Αμυντικής Βιομηχανίας.

Συντμήσεις

ΑΕΙ: ..... Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα
ΑΣΕΙ: ..... Ανώτατο Στρατιωτικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα
ΑΤΕΙ: ..... Ανώτατο Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα
ΑΚΑΜ:..... Ακόλουθος Άμυνας
ΑΩ:..... Αντισταθμιστικά Ωφελήματα
BRICS:..... Brazil, Russia, India, China, South Africa (Συμφωνία)
ΓΓΕΤ: ..... Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας
ΓΔΑΕΕ: ..... Γενική Διεύθυνση Αμυντικών Εξοπλισμών και Επενδύσεων
ΓΕΕΘΑ:..... Γενικό Επιτελείο Εθνικής Άμυνας
C4ISR: ..... Command Control Communication Computation Intelligence Surveillance Reconnaissance
COTS:..... Commercial Off The Shelf
ΔΟΠΕΑΣ:..... Διακρατικά Ολοκληρωμένα Προγράμματα Ερευνητικής και Αναπτυξιακής Συνεργασίας
Ε&Α:..... Έρευνα και Ανάπτυξη
ΕΑΒ: ..... Ελληνική Αεροπορική Βιομηχανία
ΕΑΒΙ:..... Εγχώρια Αμυντική Βιομηχανία
ΕΑΒΣ: ..... Εθνική Αμυντική Βιομηχανική Στρατηγική
ΕΑΣ:..... Ελληνικά Αμυντικά Συστήματα
ΕΑΣ:..... Εθνικός Αμυντικός Σχεδιασμός
ΕΑΤΒΒ: ..... Εγχώρια Αμυντική Τεχνολογική & Βιομηχανική Βάση
ΕΒΣ:..... Εγχώρια Βιομηχανική Συμμετοχή
ΕΔ: ..... Ένοπλες Δυνάμεις
ΕΕ:..... Ευρωπαϊκή Ένωση
ΕΛΒΟ: ..... Ελληνική Βιομηχανία Οχημάτων
ΕΜΕΑΤ: ..... Ενιαίο Μητρώο Επιχειρήσεων Αμυντικού Τομέα
ΕΟΑ: ..... Ευρωπαϊκός Οργανισμός Άμυνας
ΕΠΑ: ..... Ελληνική Προστιθέμενη Αξία
ΕΣΑΕΤ:..... Επιστημονικό Συμβούλιο Αμυντικής Έρευνας και Τεχνολογίας
IRR:..... Infrared radiation
ΚΠΑΑ:..... Κοινή Πολιτική Άμυνας και Ασφάλειας
ΜΜΕ: ..... Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις
MOTS: ..... Military Off The Shelf
ΠΑΑΕΤ: ..... Πρόγραμμα Ανάπτυξης Αμυντικής Έρευνας και Τεχνολογίας
ΠΕΑ: ..... Πολιτική Εθνικής Άμυνας
ΣΑΕΤΒ: ..... Συμβούλιο Αμυντικής Έρευνας Τεχνολογίας & Βιομηχανίας
ΣΛΕΕ: ..... Συνθήκη για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης – (Treaty of the Functioning of the European Union)
ΤΠΕ:..... Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών
ΥΠΕΘΑ: ..... Υπουργείο Εθνικής Άμυνας
ΥΠΕΞ: ..... Υπουργείο Εξωτερικών
ΧΒΡΠ:..... Χημικές, βιολογικές και ραδιοπυρηνικές απειλές

Χρησιμοποιούμενοι ‘Οροι

1. **Αλυσίδα εφοδιασμού (στρατ.):** η οργάνωση των Μονάδων των ΕΔ σε δίκτυο υποστήριξης μιας αμφίδρομης (upstream / downstream) ροής υλικών, μέσων, υπηρεσιών και πληροφοριών, από την πηγή τους στο θέατρο επιχειρήσεων.

2. **Αντισταθμιστικά ωφελήματα (ΑΩ)- offsets:** το σύνολο των ανταποδοτικών πράξεων που πραγματοποιούνται από τον προμηθευτή οπλικών συστημάτων, ως αντιστάθμισμα μιας συγκεκριμένης προμήθειας των Ενόπλων Δυνάμεων.

3. **Ασφάλεια εφοδιασμού (στρατ.):** η διασφάλιση της βιωσιμότητας και της λειτουργίας της Αλυσίδας Εφοδιασμού (βλέπε: Αλυσίδα Εφοδιασμού).

4. **Διττού ρόλου/σκοπού/χρήσης:** προϊόντα και υπηρεσίες που αφορούν σε αμυντικές/ στρατιωτικές και πολιτικές εφαρμογές στις οποίες συμπεριλαμβάνονται και αυτές της Ασφάλειας.

5. **Clusters :** συνεργατικά σχήματα / πυρήνες ανάπτυξης τεχνολογίας.

6. **Εγχώρια αμυντική βιομηχανία:** Όλες οι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην παραγωγή προϊόντων και υπηρεσιών του αμυντικού τομέα, ανεξάρτητα από το ιδιοκτησιακό τους καθεστώς. Σήμερα, περιλαμβάνει περί τις 30 κατ’ εξοχήν Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις (ΜΜΕ), που απασχολούν περίπου 5.000 εργαζόμενους. Ορισμένες από τις επιχειρήσεις αυτές δραστηριο-ποιούνται και στην παραγωγή μη στρατιωτικού εξοπλισμού όπως και προϊόντων διττής χρήσης. Σε τρεις βιομηχανίες (Ελληνικά Αμυντικά Συστήματα – ΕΑΣ, Ελληνική Αεροπορική Βιομηχανία – ΕΑΒ και Ελληνική Βιομηχανία Οχημάτων – ΕΛΒΟ) κύριος μέτοχος είναι το δημόσιο ενώ οι υπόλοιπες είναι επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα.

7. **Έρευνα και ανάπτυξη / Ε&Α** : όλες οι δραστηριότητες που περιλαμβάνουν βασική έρευνα, εφαρμοσμένη έρευνα και πειραματική ανάπτυξη, όπου η τελευταία μπορεί να περιλαμβάνει την υλοποίηση έργων, δηλαδή συσκευών που θα καταδεικνύουν τις επιδόσεις νέας μεθόδου ή τεχνολογίας σε σχετικό ή αντιπροσωπευτικό περιβάλλον.

8. **Έρευνα & τεχνολογία :** Μια από τις δραστηριότητες της Ε&Α που αναλύεται σε όλα τα επιστημονικά, τεχνολογικά, οργανωτικά, οικονομικά και εμπορικά βήματα, συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων σε νέα γνώση, που οδηγούν ή επιδιώκεται να οδηγήσουν στην υλοποίηση νέων ή τη βελτίωση υπαρχόντων προϊόντων και διαδικασιών.

9. **Ευαίσθητος-Διαβαθμισμένος εξοπλισμός / έργα / υπηρεσίες:** εξοπλισμός, έργα και υπηρεσίες για σκοπούς ασφάλειας που αφορούν, απαιτούν ή περιλαμβάνουν διαβαθμισμένες πληροφορίες.

10. **Spin-in:** επηρεασμός της αμυντικής βιομηχανίας, από μη-στρατιωτικές τεχνολογίες.

11. **Spin -off :** εφαρμογή στρατιωτικών τεχνολογιών σε μη στρατιωτικά προϊόντα.

12. **Καινοτομία:** η αξιοποίηση υφιστάμενης ή/και νέας γνώσης, ή/και η μετατροπή μιας ιδέας σε προϊόν ή υπηρεσία, λειτουργική μέθοδο παραγωγής ή διανομής - νέα ή βελτιωμένη - ή νέα μέθοδο παροχής κοινωνικής υπηρεσίας ή η διαδικασία με την οποία νέες ιδέες δίνουν απαντήσεις στα αιτήματα της κοινωνίας και της οικονομίας και δημιουργούν νέα προϊόντα, βιομηχανικά πρωτότυπα, υπηρεσίες ή επιχειρηματικά και οργανωτικά μοντέλα που εισάγονται με επιτυχία σε μια υφιστάμενη αγορά ή που μπορούν να δημιουργήσουν νέες αγορές, καθώς και τα αποτελέσματα της διαδικασίας αυτής**.**

13. **Κύκλος ζωής:** Αποτελείται απ΄ όλα τα πιθανά διαδοχικά στάδια ενός προϊόντος, δηλαδή έρευνα και ανάπτυξη, βιομηχανική ανάπτυξη, παραγωγή, επισκευή, εκσυγχρονισμός, τροποποίηση, συντήρηση, διοικητική μέριμνα, κατάρτιση, δοκιμή, απόσυρση και διάθεση

14. **Νανοϋλικά:** Χημικές ουσίες ή υλικά που παρασκευάζονται και χρησιμοποιούνται σε πολύ μικρή κλίμακα. Το μέγεθός τους κυμαίνεται μεταξύ 1 και 100 nm περίπου κατά τη μία τουλάχιστον διάσταση.

15. **Πρότυπο:** Τεχνική προδιαγραφή που έχει εγκριθεί από αναγνωρισμένο οργανισμό με τυποποιητική αρμοδιότητα, με σκοπό την επαναλαμβανόμενη ή συνεχή εφαρμογή, της οποίας όμως η τήρηση δεν είναι υποχρεωτική και η οποία εμπίπτει σε μία από τις ακόλουθες κατηγορίες: (α) «Διεθνές πρότυπο»: Πρότυπο που έχει εγκριθεί από διεθνή οργανισμό τυποποίησης και έχει τεθεί στη διάθεση του κοινού (β) «Ευρωπαϊκό πρότυπο»: Πρότυπο που έχει εγκριθεί από ευρωπαϊκό οργανισμό τυποποίησης και έχει τεθεί στη διάθεση του κοινού (γ) «Εθνικό πρότυπο»: Πρότυπο που έχει εγκριθεί από εθνικό οργανισμό τυποποίησης και έχει τεθεί στη διάθεση του κοινού.

16. **Στρατιωτικός εξοπλισμός:** Εξοπλισμός, ειδικά σχεδιασμένος ή προσαρμοσμένος για στρατιωτικούς σκοπούς, ο οποίος προορίζεται για χρήση ως όπλο, πυρομαχικά ή πολεμικό υλικό.

17. **Τρισδιάστατη εκτύπωση (3D printing):** Μέθοδος προσθετικής κατασκευής στην οποία κατασκευάζονται τρισδιάστατα αντικείμενα μέσω της διαδοχικής πρόσθεσης επάλληλων στρώσεων υλικών κυρίως κεραμικών και πολυμερών.

1. Οι προκλήσεις ασφαλείας που αντιμετωπίζει η χώρα και η ανάγκη διατήρησης ισχυρών Ενόπλων Δυνάμεων (ΕΔ)

Όλα τα γεωστρατηγικά προβλήματα που αναδύθηκαν στην εποχή μας από τον 20ό αιώνα παραμένουν ανοικτά με τις ιστορικές, εθνικές, θρησκευτικές, πολιτιστικές, φυλετικές, ενεργειακές και επισιτιστικές συγκρούσεις να εξελίσσονται και αναπαράγονται. Οι περιφερειακές συνθήκες ασφαλείας, βρίσκουν την Ελλάδα αντιμέτωπη τόσο με συμβατικές απειλές κατά της εθνικής της ασφάλειας, που εκδηλώνονται με την αμφισβήτηση κυριαρχικών της δικαιωμάτων που απορρέουν από το διεθνές δίκαιο, όσο και με μη συμβατικές απειλές (ασύμμετρες ή υβριδικές), που είναι κατά βάση υπερεθνικές. Η σύγκλιση των παραπάνω απειλών στο γεωγραφικό περιβάλλον της χώρας, στοιχειοθετεί την ιδιαιτερότητα της Ελλάδας στον τομέα της ασφάλειας έναντι των άλλων χωρών-μελών της ΕΕ.

Για την αντιμετώπιση των απειλών αυτών, η πολιτεία συντονίζει το εθνικό δυναμικό, που αποτελεί τη συνισταμένη των διπλωματικών, οικονομικών, στρατιωτικών, πολιτιστικών και λοιπών δυνατοτήτων της χώρας. Το πλαίσιο των επιλογών για την ανάπτυξη της αμυντικής ισχύος για την υπεράσπιση των εθνικών συμφερόντων ασφαλείας, διαμορφώνεται στο ανώτερο επίπεδο από την Πολιτική Εθνικής Άμυνας (ΠΕΑ).

Για την εφαρμογή της ΠΕΑ, η κυβέρνηση διαθέτει, κατά κύριο λόγο το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας (ΥΠΕΘΑ) και τις υπαγόμενες σε αυτό ΕΔ, οι οποίες θα πρέπει να διατηρούν υψηλό επίπεδο επιχειρησιακής ετοιμότητας και αποτελεσματικότητας, για την αντιμετώπιση των εξωτερικών απειλών κατά της εθνικής ασφάλειας που εκδηλώνονται με στρατιωτικά μέσα.

2. Η ανάγκη για την ανάπτυξη και διατήρηση ισχυρής Εγχώριας Αμυντικής Τεχνολογικής και Βιομηχανικής Βάσης (ΕΑΤΒΒ)

2.1 Ασφάλεια εφοδιασμού και επιχειρησιακή αυτονομία των ΕΔ

Στο σύνθετο (από πλευράς επιπέδου τεχνολογίας αλλά και τεχνολογικών εξαρτήσεων) περιβάλλον των σύγχρονων ΕΔ η χώρα πρέπει να διατηρεί εγχώρια βάση αμυντικής τεχνολογίας και βιομηχανίας, ικανή να υποστηρίζει με προϊόντα, έργα και υπηρεσίες τις επιχειρησιακές απαιτήσεις των ΕΔ ώστε να διασφαλίζει ουσιώδη εθνικά συμφέροντα, όπως:

- Η ασφάλεια εφοδιασμού, που αφορά την απρόσκοπτη λειτουργία της εφοδιαστικής αλυσίδας των ΕΔ για την εξασφάλιση της επιχειρησιακής τους αυτονομίας, κυρίως σε περίοδο κρίσης, έντασης ή πολέμου,
- Η απόκτηση συγκεκριμένων επιχειρησιακών πλεονεκτημάτων από τις ΕΔ, για την αντιστάθμιση αριθμητικά υπέρτερων απειλών.

2.2. Η ασφάλεια εφοδιασμού στις σημερινές συνθήκες

Στο σύνθετο περιβάλλον των σύγχρονων οπλικών συστημάτων, όπου οι αλυσίδες εφοδιασμού χαρακτηρίζονται από τεχνολογική πολυπλοκότητα, παγκόσμια εξάπλωση και πολύ μεγάλο αριθμό εταιρειών, μεμονωμένες χώρες, ανεξαρτήτως δυνατοτήτων, δεν είναι δυνατό να διασφαλίσουν πλήρη αυτονομία στον τομέα της ασφάλειας εφοδιασμού με ίδια μέσα. Κατά συνέπεια και η Ελλάδα, προκειμένου να εγκαθιδρύσει/διατηρήσει βάση αμυντικής τεχνολογίας και βιομηχανίας σε κρίσιμους τομείς που αφορούν την προστασία των ουσιωδών συμφερόντων ασφαλείας της, εάν δεν διαθέτει άλλα μέσα, είναι υποχρεωμένη κατά τη σύναψη συμβάσεων προμήθειας αμυντικού υλικού να διεκδικεί Βιομηχανική Συμμετοχή (Industrial Participation) από τους υποψήφιους προμηθευτές/κατασκευαστές στα πλαίσια της ευρωπαϊκής νομοθεσίας.

2.3 Η συμβολή της ΕΑΤΒΒ στην ανάπτυξη ισχυρής ευρωπαϊκής αμυντικής βιομηχανίας

Με την ενίσχυση της εγχώριας βάσης αμυντικής τεχνολογίας και βιομηχανίας, η Ελλάδα θα συμβάλει ως ισότιμο μέλος και στις προσπάθειες της ΕΕ για την ανάπτυξη ισχυρής και ανταγωνιστικής Ευρωπαϊκής Βάσης Αμυντικής Τεχνολογίας και Βιομηχανίας. Ωστόσο, επειδή η άμυνα και η ασφάλεια κάθε χώρας- μέλους είναι εθνική υπόθεση, κάθε χώρα-μέλος της ΕΕ μπορεί να υιοθετήσει μέτρα τα οποία θεωρεί αναγκαία και απαραίτητα για τη προστασία της ασφάλειάς της - και η Ελλάδα διατηρεί το

δικαίωμα να προστατέψει τα ουσιώδη συμφέροντα ασφαλείας της, στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής νομοθεσίας και ιδιαίτερα του άρθρου 346 της Συνθήκης Λειτουργίας της ΕΕ (ΣΛΕΕ) του οποίου η εφαρμογή θα πρέπει να εξετάζεται κατά περίπτωση σύμφωνα με τους ισχύοντες κανόνες.

2.4 Προσαρμογή της ΕΑΤΒΒ στο νέο περιβάλλον

Το σημερινό περιβάλλον της αμυντικής βιομηχανίας, χαρακτηρίζεται από διαρκώς αυξανόμενη εξάρτηση από μη-στρατιωτικές τεχνολογίες (spin-in), τάση που γνωρίζει αλματώδη αύξηση μετά το τέλος του ψυχρού πολέμου. Στο πλαίσιο αυτό, για την ανάπτυξη και διατήρηση εγχώριας βάσης αμυντικής τεχνολογίας και βιομηχανίας, εκτός από τη στοχευμένη έρευνα στον τομέα, αποκτά βαρύνουσα σημασία η ενίσχυση του εν γένει επιπέδου της έρευνας και καινοτομίας στη χώρα καθώς και η ύπαρξη θεσμοθετημένου πλαισίου συνεργασίας μεταξύ των φορέων της αμυντικής βιομηχανίας, της ακαδημαϊκής-ερευνητικής κοινότητας και των αρμόδιων κρατικών φορέων.

Οι ανωτέρω εξελίξεις, επαναπροσδιορίζουν και το ρόλο της εξειδικευμένης έρευνας στον αμυντικό τομέα η οποία έχει ως πρωταρχικό σκοπό την ανάπτυξη λύσεων για στρατιωτική χρήση και την εγγενή ιδιαιτερότητα του υψηλού κόστους και ρίσκου σε σύγκριση με τη μη-στρατιωτική έρευνα που οφείλεται στην αβεβαιότητα για εφαρμογή των αποτελεσμάτων της σε μη στρατιωτικές χρήσεις (spin-off).

Ανεξάρτητα από το είδος της έρευνας, θα πρέπει να ενθαρρύνεται η συμμετοχή των ΕΔ σε αναπτυξιακά προγράμματα, χρηματοδοτούμενα είτε από τον κρατικό προϋπολογισμό είτε εξωτερικά, ως στρατηγικού συνεργάτη ή αναδόχου με σημαντική επιχειρησιακή εμπειρία, εξειδικευμένο προσωπικό, υποδομές και μέσα.

Το κύριο πλεονέκτημα στις συνεργασίες αυτής της μορφής, οφείλεται στο συνδυασμό της συσσωρευμένης εμπειρίας των Ε.Δ, κυρίως ως τελικός χρήστης προηγμένης τεχνολογίας και της αποδεδειγμένης ικανότητας των εγχώριων τεχνολογικών ινστιτούτων, να υλοποιούν δια-θεματική έρευνα, επιλύοντας πολύπλοκα τεχνικά προβλήματα, ακολουθώντας ευρύτερες προσεγγίσεις και αξιοποιώντας μεγάλης κλίμακας ερευνητικές υποδομές και εξειδικευμένο εξοπλισμό.

Οι δυνατότητες αυτές μπορούν να διευρυνθούν με τη συμμετοχή σε συνεργατικά σχήματα των ανώτατων και ανώτερων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και των φορέων ασφάλειας της χώρας (Αστυνομία, Λιμενικό και Πυροσβεστικό Σώμα), σε ρόλο ερευνητικό/υλοποίησης και τελικού χρήστη αντίστοιχα, ώστε μαζί με τις Ε.Δ να οδηγήσουν σε προϊόντα και υπηρεσίες διττής χρήσης.

Απαραίτητη προϋπόθεση για την υλοποίηση των ανωτέρω, είναι η ύπαρξη θεσμικού πλαισίου που να καθορίζει τις λειτουργικές σχέσεις μεταξύ των εμπλεκομένων φορέων.

Εκτός από τις αναγκαίες διασυνδέσεις στον τομέα της έρευνας, ένα επιπλέον εργαλείο το οποίο μπορεί να συμβάλλει στην ενίσχυση του ρόλου της εγχώριας αμυντικής βιομηχανίας - το οποίο έχει αξιοποιηθεί με επιτυχία και στην Ελλάδα - είναι τα συνεργατικά σχήματα (clusters) που δημιουργούν πυρήνες ανάπτυξης υψηλής τεχνολογίας, η οποία διαχέεται στη βιομηχανία προς όφελος όλων.

2.5 Οι προϋποθέσεις για τη βιωσιμότητα της ΕΑΤΒΒ

Η εγχώρια αμυντική βιομηχανία δεν μπορεί να καλύψει το σύνολο των απαιτήσεων των Ε.Δ, αλλά και οι Ε.Δ, ακόμα και αν η ΕΑΤΒΒ ανακτήσει το μερίδιο που της αναλογεί, αποτελούν μικρό σχετικά μέγεθος αγοράς που δεν μπορεί από μόνο του να διασφαλίσει τη βιωσιμότητά της.

Οι άξονες που αποτελούν σήμερα το μοντέλο παραγωγικού προσανατολισμού του μεγαλύτερου μέρους της παγκόσμιας (και ιδιαίτερα της ευρωπαϊκής) αμυντικής βιομηχανίας και γύρω από τους οποίους θα πρέπει να κινηθεί η ΕΑΤΒΒ για να ενισχυθούν οι προοπτικές βιωσιμότητάς της είναι:

- Η κάλυψη των απαιτήσεων των ΕΔ με ποιοτικά χαρακτηριστικά και ανταγωνιστικούς όρους,
- Η ενίσχυση της εξωστρέφειά της, που μεταφράζεται σε τοποθέτηση με καλύτερους όρους στις αλυσίδες εφοδιασμού της παγκόσμιας αμυντικής βιομηχανίας
- Ο προσανατολισμός και σε προϊόντα διττής χρήσης καθώς και μη-στρατιωτικά προϊόντα και υπηρεσίες με κοινή ερευνητική, τεχνολογική και βιομηχανική βάση με προϊόντα στρατιωτικής εφαρμογής.

Προς την κατεύθυνση αυτή είναι σημαντική η ενθάρρυνση των συνεργειών δημοσίου και ιδιωτικού τομέα καθώς και η συμμετοχή σε ευρωπαϊκά και πολυεθνικά συνεργατικά προγράμματα στη βάση των αρχών της οικονομικής αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας.

3. Οι στόχοι της Εθνικής Αμυντικής Βιομηχανικής Στρατηγικής

Από τα παραπάνω προκύπτει ο προσανατολισμός της Εθνικής Αμυντικής Βιομηχανικής Στρατηγικής (ΕΑΒΣ) που καλείται να προσδιορίσει τις βασικές λειτουργικές σχέσεις των φορέων που εμπλέκονται στην ανάπτυξη και διατήρηση εγχώριας αμυντικής βάσης τεχνολογίας και βιομηχανίας και τις αναγκαίες ενέργειες και δράσεις με σκοπό:

- Τη διασφάλιση της ανάπτυξης και διατήρησης της ΕΑΤΒΒ μακροπρόθεσμα,
- Την ενίσχυση του ρόλου της σε συγκεκριμένους κρίσιμους τομείς προτεραιότητας που άπτονται των ουσιωδών συμφερόντων ασφαλείας της χώρας όπως αυτά προσδιορίζονται από την ασφάλεια εφοδιασμού, την επιχειρησιακή αυτονομία και τη δυνατότητα απόκτησης επιχειρησιακών πλεονεκτημάτων από τις ΕΔ.
- Την ενίσχυση των προοπτικών βιωσιμότητας της ΕΑΤΒΒ, μέσω της ενίσχυσης της εξωστρέφειας και του παραγωγικού προσανατολισμού της και σε προϊόντα διττής χρήσης καθώς και σε μη-στρατιωτικά προϊόντα και υπηρεσίες με κοινή ερευνητική, τεχνολογική και βιομηχανική βάση με προϊόντα στρατιωτικής εφαρμογής

Στο πλαίσιο του στρατηγικού ρόλου της ΕΑΤΒΒ, επιδιώκεται η μετατροπή του μεγαλύτερου δυνατού μέρους των αμυντικών δαπανών σε εγχώρια απασχόληση, η συγκράτηση στη χώρα τεχνικού-επιστημονικού δυναμικού υψηλής εξειδίκευσης, η αξιοποίηση της υφιστάμενης τεχνογνωσίας και η εν γένει συμβολή της ΕΑΤΒΒ στην ανάπτυξη της χώρας.

4. Ανάλυση της αγοράς και του περιβάλλοντος

4.1 Οι εξελίξεις στην παγκόσμια αμυντική βιομηχανία

4.1.1 Το διεθνές περιβάλλον ασφάλειας και οι αμυντικές δαπάνες σε παγκόσμια κλίμακα

Το διεθνές περιβάλλον ασφάλειας έχει υποστεί θεμελιώδεις μεταβολές κατά την τελευταία 15ετία, οι οποίες έχουν επηρεάσει σε αντίστοιχο βαθμό την παγκόσμια αγορά αμυντικού υλικού. Ο περιορισμός των επιχειρήσεων σε Ιράκ και Αφγανιστάν συνοδεύτηκε από την αύξηση των εντάσεων σε Μέση Ανατολή, Βόρεια Αφρική και Ανατολική–Ν.Α Ασία με αποτέλεσμα αντίστοιχη μετατόπιση των αγορών αμυντικού υλικού.

Οι παγκόσμιες αμυντικές δαπάνες το 2014 έφθασαν στα 1.776 δις $, παρουσιάζοντας μείωση μόλις κατά 1,7% σε σχέση με τις αντίστοιχες δαπάνες του 2011 που ήταν η κορυφή συνεχών αυξήσεων δεκατριών ετών. Το επίπεδο των παγκόσμιων αμυντικών δαπανών, αν και με διαφορετική γεωγραφική κατανομή, είναι αρκετά υψηλότερο από την τελευταία περίοδο του Ψυχρού Πολέμου.

Σε ότι αφορά τη γεωγραφική μετατόπιση των αμυντικών δαπανών (στοιχεία 2014) αυτές μειώθηκαν σε Βόρεια Αμερική, Δυτική και Κεντρική Ευρώπη, Λατινική Αμερική και Καραϊβική ενώ αυξήθηκαν σε Ασία, Ωκεανία, Μέση Ανατολή, Ανατολική Ευρώπη και Αφρική.

Οι πέντε χώρες με τις μεγαλύτερες σε απόλυτες τιμές αμυντικές δαπάνες παγκοσμίως, ήταν κατά σειρά οι ΗΠΑ, η Κίνα, η Ρωσία, η Σαουδική Αραβία και η Γαλλία.

Οι αμυντικές δαπάνες των ΗΠΑ, την ίδια χρονιά ανήλθαν στα $610 δις. μειωμένες κατά 19,8% σε σχέση με το ιστορικό υψηλό του 2010, αντιπροσωπεύοντας το 32% των παγκόσμιων αμυντικών δαπανών. Οι αμυντικές δαπάνες συνολικά της Ευρώπης ανήλθαν στα $386 δις. παρουσιάζοντας αύξηση κατά 0,6%, κυρίως λόγω της αύξησης των αμυντικών δαπανών σε Ανατολική Ευρώπη κατά 98% σε σύγκριση με την περίοδο 2005-2014.

Σημαντική αυξητική τάση παρουσιάζουν οι αμυντικές δαπάνες της Ρωσίας και συγκεκριμένων χωρών της Μέσης Ανατολής και της Ασίας. Οι αμυντικές δαπάνες των BRICS (Brazil, Russia, India China, South Africa), ως ποσοστό επί των αμυντικών δαπανών των ΗΠΑ έχουν σχεδόν διπλασιασθεί (από 30,2% το 2004 σε 56% το 2013), ενώ της Κίνας έχουν σχεδόν τριπλασιασθεί (από 11,5% το 2004 σε 27,7% το 2013).

Ο ανταγωνισμός κατά κύριο λόγο των ΗΠΑ, της ΕΕ, της Ρωσίας και της Κίνας, για την εξασφάλιση μεριδίου στις αναδυόμενες αγορές αμυντικού υλικού της Μέσης Ανατολής και της Ν.Α Ασίας οδηγεί την αγορά σε κινητικότητα, τόσο από την πλευρά της ζήτησης όσο και από την πλευρά της προσφοράς. Ο εντεινόμενος ανταγωνισμός έχει ως αποτέλεσμα οι αναδυόμενες οικονομίες να γίνονται σταδιακά πόλοι συγκέντρωσης σημαντικής αμυντικής τεχνολογίας/τεχνογνωσίας εξαιτίας των γενναιόδωρων προγραμμάτων offsets που συνοδεύουν τις συμβάσεις προμήθειας αμυντικού υλικού.

4.1.2 Ασφάλεια Εφοδιασμού

Σε ότι αφορά την ασφάλεια εφοδιασμού, όπως προαναφέρθηκε, καμία χώρα, ανεξαρτήτως μεγέθους, δεν μπορεί πλέον να καλύπτει αυτόνομα τις ανάγκες της σε υλικά και υπηρεσίες, εξαιτίας της παγκόσμιας εξάπλωσης των αλυσίδων εφοδιασμού. Ακόμα και οι πλέον ισχυρές χώρες δεν εστιάζουν πλέον στο ζήτημα της αυτονομίας αλλά στην αποτελεσματική διαχείριση των αλυσίδων εφοδιασμού και των υποκατασκευαστών όλων των επιπέδων.

4.1.3 Τεχνολογικές εξαρτήσεις και αλληλεπιδράσεις του στρατιωτικού με τον μη-στρατιωτικό τομέα

Μετά το τέλος του ψυχρού πολέμου, η τάση της μεταφοράς τεχνολογίας από το στρατιωτικό στο μη-στρατιωτικό τομέα της οικονομίας (spin-off) έχει αντιστραφεί και αυτό που κυριαρχεί, με διαρκώς αυξανόμενους ρυθμούς είναι η μεταφορά τεχνολογίας από τον μη-στρατιωτικό στο στρατιωτικό τομέα (spin-in). Η τάση αυτή, οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στη διαρκή εξέλιξη των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών και παράγει συνεχώς αυξανόμενη εξάρτηση των αμυντικών προϊόντων από μη-στρατιωτικές τεχνολογίες.

4.1.4 Άμυνα και Ασφάλεια

Η ενσωμάτωση της έννοιας της άμυνας στη γενικότερη έννοια της ασφάλειας δημιούργησε το έδαφος για την ανάπτυξη της παραγωγής προϊόντων διττής χρήσης. Οι εταιρείες που έχουν επεκτείνει την παραγωγή τους σε τέτοια προϊόντα, έχουν αυξήσει το επίπεδο της ανταγωνιστικότητάς τους στη διεθνή αγορά.

4.1.5 Δομή και διάταξη των αλυσίδων εφοδιασμού

Οι αλυσίδες εφοδιασμού των σύγχρονων οπλικών συστημάτων χαρακτηρίζονται από κατακόρυφη δομή και παγκόσμια εξάπλωση. Στην κορυφή της πυραμίδας βρίσκονται οι κύριοι κατασκευαστές και ακολουθούν οι υποκατασκευαστές 1^{ου}, 2^{ου} και 3^{ου} επιπέδου. Οι κύριοι κατασκευαστές είναι διευρυμένα εταιρικά σχήματα, “εθνικοί πρωταθλητές”, ή πολυεθνικές που προέκυψαν από το κύμα συγχωνεύσεων και συνεργασιών που ακολούθησε το τέλος του ψυχρού πολέμου και στις δύο πλευρές του Ατλαντικού.

4.2. Οι εξελίξεις στην Αμυντική Βιομηχανία της ΕΕ

4.2.1 Οι αμυντικές δαπάνες των χωρών της ΕΕ και τα χαρακτηριστικά της ευρωπαϊκής αμυντικής βιομηχανίας.

Οι συνολικές αμυντικές δαπάνες των χωρών της ΕΕ, το 2013 κινήθηκαν στα 186 δισ. €, έναντι 204 δισ. € του 2007, ενώ οι αντίστοιχες επενδυτικές δαπάνες [εξοπλιστικές και δαπάνες έρευνας και ανάπτυξης (R&D)] κινήθηκαν στα 37,5 δισ. €, έναντι 41,9 δισ. € του 2006.

Όπως προκύπτει από στοιχεία της Ένωσης Βιομηχανιών Αεροδιαστήματος & Άμυνας της Ευρώπης, οι συνολικές εξαγωγές του τομέα για το 2014, ανήλθαν στα 109 δις €, από τα οποία 68 δις € αντιπροσώπευαν εξαγωγές εκτός και 41 δις € εντός Ευρώπης. Οι εξαγωγές μη-στρατιωτικού υλικού αντιστοιχούν στο 65% του συνόλου, με το υπόλοιπο 35% να αντιστοιχεί σε εξαγωγές στρατιωτικού εξοπλισμού (με κατανομή 30% εντός και 70% εκτός Ευρώπης).

Λόγω του χαμηλού βαθμού της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης (ΚΠΑΑ) κυριαρχούν οι εθνικές προτεραιότητες και η προστασία των ουσιωδών συμφερόντων ασφαλείας των χωρών μελών, με αποτέλεσμα η ευρωπαϊκή αμυντική βιομηχανία να χαρακτηρίζεται από μεγάλο βαθμό επαναλήψεων και επικαλύψεων.

Εξαιτίας του περιορισμού των αμυντικών δαπανών μετά το τέλος του ψυχρού πολέμου καθώς και του διαρκώς αυξανόμενου κόστους των οπλικών συστημάτων, πολλές χώρες απώλεσαν η δυνατότητα παραγωγής ολοκληρωμένων οπλικών συστημάτων. Η απάντηση της αμυντικής βιομηχανίας στις τάσεις αυτές ήταν οι συγχωνεύσεις σε εθνικό κατ' αρχήν και εν συνεχεία σε ευρωπαϊκό επίπεδο καθώς και τα προγράμματα συμπαραγωγής,

4.2.2 Ο στόχος της ΕΕ

Στα πλαίσια της Κοινής Πολιτικής Ασφάλειας και Άμυνας (ΚΠΑΑ), η ΕΕ με τη «Στρατηγική για πιο Ισχυρή και Ανταγωνιστική Ευρωπαϊκή Αμυντική Βιομηχανία», που εγκαινίασε το 2007, έθεσε ως στόχο την «ενοποίηση» της αμυντικής βιομηχανίας σε ευρωπαϊκό επίπεδο προκειμένου να καλύψει το έλλειμμα ανταγωνιστικότητας κύρια έναντι των ΗΠΑ.

Τα μέτρα που προωθούνται προς την κατεύθυνση αυτή, εστιάζουν κυρίως στη σταδιακή κατάργηση των επικαλύψεων και επαναλήψεων, στην ενίσχυση των συγχωνεύσεων και των συνεργατικών σχημάτων (καταρχήν σε εθνικό επίπεδο) στην προώθηση διακρατικών προγραμμάτων παραγωγής και προγραμμάτων έρευνας και ανάπτυξης, στην ενοποίηση της ζήτησης μέσω κοινών εξοπλιστικών προγραμμάτων και στην ενοποίηση της προσφοράς από την πλευρά της αμυντικής βιομηχανίας. Στην ίδια κατεύθυνση κινείται και η Οδηγία 2009/81/ΕΚ (συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών στους τομείς της άμυνας και της ασφάλειας) μέσω του ανοίγματος της ευρωπαϊκής αγοράς στον ανταγωνισμό .

Ωστόσο, το πολιτικό όραμα της ΕΕ δεν συμπίπτει με την πορεία που ακολουθεί στην πράξη η ευρωπαϊκή αμυντική βιομηχανία. Λόγω της ανάδειξης σημαντικών νέων αγορών αμυντικού υλικού έξω από τον ευρω-ατλαντικό χώρο, οι ευρωπαϊκές αμυντικές βιομηχανίες έχουν αποκτήσει κυρίαρχο εξαγωγικό προσανατολισμό (το 55% του κύκλου εργασιών της ευρωπαϊκής αμυντικής βιομηχανίας προέρχεται από εξαγωγές) και αυτό που επιδιώκει η ΕΕ να γίνει σε ευρωπαϊκό έδαφος (συνεργασίες, συμπαραγωγές, συγχωνεύσεις κ.λπ.) οι αμυντικές της βιομηχανίες το πραγματοποιούν ήδη αλλά εκτός ευρωπαϊκού εδάφους και μάλιστα με αυξανόμενους ρυθμούς ακολουθώντας την αγορά.

4.3 Οι εξελίξεις στην Εγχώρια Αμυντική Βιομηχανία (ΕΑΒΙ)

Η Ελλάδα επί σειρά ετών συγκαταλέγονταν μεταξύ των μεγαλύτερων εισαγωγέων αμυντικού υλικού στον κόσμο. Ωστόσο η συμμετοχή της εγχώριας αμυντικής βιομηχανίας στα εξοπλιστικά προγράμματα των ΕΔ υπήρξε εξαιρετικά περιορισμένη, όπως επίσης περιορισμένο ήταν και το επίπεδο της απασχόλησης στον τομέα, σε σύγκριση με άλλες χώρες με αντίστοιχο επίπεδο αμυντικών δαπανών.

Στο παραγωγικό δυναμικό του αμυντικού τομέα θα πρέπει να προστεθούν και τα στρατιωτικά εργοστάσια και εργαστήρια που αποτελούν τμήμα της υφιστάμενης Δομής Δυνάμεων των ΕΔ.

Στις παραγωγικές δυνατότητες της εγχώριας αμυντικής βιομηχανίας περιλαμβάνονται τα εξής:

- Η παραγωγή ατομικού ιματισμού, φόρτου και εξάρτυσης μάχης, συμπεριλαμβανομένου του ειδικού ιματισμού προστασίας από χημικές, βιολογικές και ραδιοπυρηνικές (ΧΒΡΠ) απειλές
- Η κατασκευή φορητών οπλικών συστημάτων (ελαφρών και βαρέων όπλων και οπλο-μηχανημάτων)
- Η παραγωγή συστημάτων ενεργητικής και παθητικής προστασίας
- Η κατασκευή πυρομαχικών και η παροχή υπηρεσιών αδρανοποίησής τους
- Η παροχή υπηρεσιών διασύνδεσης – διαλειτουργικότητας οπλικών συστημάτων
- Η κατασκευή, συντήρηση, επισκευή, ο εκσυγχρονισμός και η αναβάθμιση στρατιωτικών οχημάτων, αμαξωμάτων και ρυμουλκουμένων οχημάτων, συμπεριλαμβανομένων και ειδικών οχημάτων

- Η κατασκευή, συντήρηση, λειτουργία, Κινητών Νοσοκομείων Εκστρατείας, Μαγειρείων, Αρτοποιείων και λοιπών Κινητών Εφαρμογών Εκστρατείας,-
- Η ναυπήγηση και ο εκσυγχρονισμός πολεμικών πλοίων και λοιπών πλωτών μέσων
- Η κατασκευή δομικών μερών αεροσκαφών, λοιπών ανταλλακτικών, η επισκευή και συντήρηση κινητήρων αεροσκαφών και η συντήρηση και εργοστασιακού επιπέδου επισκευή αεροσκαφών, Ε/Π και υποσυστημάτων τους
- Η παραγωγή ηλεκτρονικών εξαρτημάτων για αμυντικό υλικό
- Η παραγωγή μηχανολογικών – μηχανουργικών απαρτίων εξαρτημάτων και ανταλλακτικών τεχνικού αμυντικού υλικού ποικίλης φύσεως
- Η παραγωγή συσσωρευτών πάσης φύσεως και λοιπού ηλεκτρολογικού και ηλεκτρο-μηχανολογικού υλικού, όπως το υλικό διασύνδεσης συστημάτων και υποσυστημάτων ενσωματωμένων σε κύρια συστήματα
- Η ανάπτυξη ολοκληρωμένων συστημάτων διοίκησης και ελέγχου, πληροφοριακών συστημάτων, ασφαλών ή και ανθεκτικών τηλεπικοινωνιακών συστημάτων για αμυντική χρήση και συναφών συστημάτων εκπαίδευσης και προσομοίωσης, Ηλεκτρονικού Πολέμου και κρυπτογραφικών συστημάτων
- Η κατασκευή οπτικών, ηλεκτροοπτικών, οπτοηλεκτρονικών συστημάτων ενίσχυσης φωτός και θερμικής απεικόνισης και παρατήρησης
- Η ανάπτυξη λογισμικού αμυντικού τομέα
- Η κατασκευή συστημάτων ατομικής εκπαίδευσης
- Η ανάπτυξη συστημάτων παραγωγής ενέργειας υβριδικής τεχνολογίας.

4.4 Τα κύρια χαρακτηριστικά της εγχώριας αμυντικής βιομηχανίας

4.4.1 Οι απειλές για τη βιωσιμότητά της

Η παρατεταμένη οικονομική κρίση της χώρας έχει περιορίσει σημαντικά το επίπεδο των αμυντικών δαπανών, με αποτέλεσμα να περιορίζεται και το μερίδιο που μπορεί να διεκδικήσει η εγχώρια αμυντική βιομηχανία. Επιπλέον, ισχυρές πιέσεις στη λειτουργία των εταιρειών προκαλούν η διαφυγή εξειδικευμένου επιστημονικού και τεχνικού προσωπικού στο εξωτερικό και η δυσκολία στην αναπλήρωση του και στη συγκράτηση της κατεχόμενης τεχνογνωσίας, η αδυναμία πραγματοποίησης επενδύσεων, η δυσκολία στην ανάληψη πρωτοβουλιών.

Εκτός από την οικονομική κρίση, το ισχύον θεσμικό πλαίσιο για τις προμήθειες στον τομέα της άμυνας και της ασφάλειας καθώς και συγκεκριμένες προβλέψεις της Οδηγίας 2009/81/ΕΚ που ενσωματώθηκε σ' αυτό, δεν ευνοούν την ανάπτυξη της εγχώριας αμυντικής βιομηχανίας. Ειδικότερα:

1. Ο ν.3978/11 για τις προμήθειες στον τομέα της άμυνας και της ασφάλειας, που ενσωμάτωσε και την οδηγία 2009/81/ΕΚ, κατήργησε την Εγχώρια Βιομηχανική Συμμετοχή (ΕΒΣ), την Ελληνική Προστιθέμενη Αξία (ΕΠΑ) και τα Αντισταθμιστικά Ωφελήματα (ΑΩ). Με τον τρόπο αυτό οι προμήθειες αμυντικού υλικού από το εξωτερικό αποσυνδέονται από την υποχρέωση μεταφοράς τεχνολογίας/τεχνογνωσίας στη χώρα, στερώντας έτσι την σημαντικότερη πηγή (για χώρες όπως η Ελλάδα) για την ανάπτυξη και διατήρηση ΕΑΤΒΒ.

2. Στο πλαίσιο της οδηγίας 2009/81/ΕΚ, η ανάθεση έργου στην εγχώρια αμυντική βιομηχανία, εκτός αιτιολογημένων εξαιρέσεων για λόγους προστασίας ουσιωδών συμφερόντων ασφαλείας της χώρας, είναι δυνατή μόνο μέσω διεθνών διαγωνιστικών διαδικασιών, πρόβλεψη που περιορίζει σημαντικά τη δυνατότητα συμμετοχής της εγχώριας αμυντικής βιομηχανίας στις προμήθειες των ΕΔ.

3. Επίσης, η δυνατότητα που παρέχει η Οδηγία στους Κύριους Αναδόχους, να επιλέγουν τους υποκατασκευαστές και το είδος του έργου που θα τους αναθέτουν με οικονομοτεχνικά κριτήρια και μόνο, οδηγεί σε μεγαλύτερη συγκέντρωση της βιομηχανικής δραστηριότητας στις χώρες που

σήμερα ήδη συγκεντρώνουν πάνω από το 85% της ευρωπαϊκής παραγωγής αμυντικού υλικού (Αγγλία, Γαλλία, Γερμανία, Σουηδία, Ιταλία, Ισπανία).

4.4.2 Αδυναμίες

Η ΕΑΤΒΒ, υστερεί σήμερα έναντι των σύγχρονων τεχνολογικών απαιτήσεων των ΕΔ, γεγονός που περιορίζει σημαντικά και τις δυνατότητες εξωστρέφειάς της. Η τεχνολογική αυτή υστέρηση οφείλεται τόσο σε αντικειμενικούς λόγους, όσο και σε λόγους που σχετίζονται με το μοντέλο ανάπτυξης που κυριάρχησε επί δεκαετίες. Σε ότι αφορά τους αντικειμενικούς λόγους, η συνεχής αύξηση του κόστους και η συνεχής τεχνολογική εξέλιξη των σύγχρονων οπλικών συστημάτων, απαιτεί εταιρείες μεγάλου οικονομικού μεγέθους και αναπτυγμένες ερευνητικές, τεχνολογικές και βιομηχανικές βάσεις που εκ των πραγμάτων υπερβαίνουν τις δυνατότητες της χώρας. Σημειώνεται ωστόσο, ότι υπάρχουν τεχνολογικοί τομείς, όπως λ.χ οι τομείς Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) και άλλοι, που δεν υπακούουν κατ' ανάγκη στους περιορισμούς αυτούς.

Επιπλέον, η ΕΑΤΒΒ έχει επικεντρωθεί, κατά κύριο λόγο, στην εγχώρια αγορά και σε παραδοσιακούς τομείς, με αποτέλεσμα - εκτός εξαιρέσεων- να παρουσιάζει χαμηλό βαθμό εξωστρέφειας. Παρά το γεγονός ότι η χώρα υπήρξε για δεκαετίες από τους μεγαλύτερους εισαγωγείς αμυντικού υλικού παγκοσμίως, το μεγαλύτερο μέρος της δραστηριότητας της εγχώριας αμυντικής βιομηχανίας αφορά κατά κανόνα υποκατασκευαστικό έργο και παροχή υπηρεσιών, που δε παρείχε τη δυνατότητα ανάπτυξης πρωτογενών προϊόντων που θα επέτρεπαν την πρόσβαση με ανταγωνιστικούς όρους στις σύγχρονες αλυσίδες εφοδιασμού.

Χαμηλή είναι επίσης και η συμμετοχή της εγχώριας αμυντικής βιομηχανίας στην υποστήριξη και παραγωγή ανταλλακτικών για τα οπλικά συστήματα και μέσα των ΕΔ. Οι προμήθειες οπλικών συστημάτων που πραγματοποιήθηκαν χωρίς να συνοδεύονται από συμβάσεις εν συνεχεία υποστήριξης, στα πλαίσια των οποίων η εγχώρια αμυντική βιομηχανία θα εντάσσονταν εξαρχής στις αλυσίδες εφοδιασμού, εκτός από τα προβλήματα που δημιούργησαν στις ΕΔ, αποστέρησαν από την ίδια σημαντικό έργο. Αξίζει να σημειωθεί ότι η περιγραφόμενη κατάσταση οφείλεται σε μεγάλο βαθμό και στο γεγονός ότι τα σχετικά δικαιώματα δεν εκχωρήθηκαν από τον αρχικό κατασκευαστή.

4.4.3 Ισχυρά σημεία

Η ΕΑΤΒΒ συγκεντρώνει σημαντική εμπειρία από το (υπο)κατασκευστικό έργο και από τα προγράμματα συμπαραγωγής που έχει υλοποιήσει καθώς και από τις υπηρεσίες υποστήριξης που παρέχει επί σειρά ετών για λογαριασμό των ΕΔ και άλλων χωρών. Έχει μεγάλη εμπειρία σε εφαρμογή διεθνών προτύπων, λόγω της συμμετοχής της σε διεθνείς οργανισμούς και έχει επίσης αξιόλογο ιστορικό επίτευξης ποιοτικών δεικτών. Όλα τα παραπάνω σε συνδυασμό με το υψηλά καταρτισμένο ανθρώπινο δυναμικό της χώρας μπορούν να συντελέσουν στη διεύρυνση των παρεχόμενων υπηρεσιών, στην ενίσχυση της εξωστρέφειας και στην παραγωγή καινοτόμων προϊόντων υψηλής προστιθέμενης αξίας ιδιαίτερα στους τομείς των νέων τεχνολογιών.

4.4.4 Ευκαιρίες

Η ΕΑΤΒΒ έχει περιθώριο για σταδιακή ανάκτηση του μεριδίου που της αναλογεί σε ότι αφορά τις απαιτήσεις υποστήριξης των ΕΔ. Προς την κατεύθυνση αυτή, διαθέτει συγκεκριμένα πλεονεκτήματα έναντι του ανταγωνισμού που τα προσδίδουν οι απαιτήσεις ασφάλειας εφοδιασμού και ασφάλειας πληροφοριών, οι οποίες σε πολλές περιπτώσεις δεν μπορούν να καλυφθούν στον αναγκαίο βαθμό από εταιρείες του εξωτερικού.

Προσφέρονται επίσης δυνατότητες ενίσχυσης της εξωστρέφειας μέσω της ανάπτυξης συνεργασιών με χώρες με τις οποίες η Ελλάδα διατηρεί παραδοσιακά καλές σχέσεις.

Σε ότι αφορά τις τεχνολογίες/προϊόντα διπλού σκοπού, η αξιοποίηση της δυνατότητας των ΕΔ να πραγματοποιούν προμήθειες από κοινού με άλλα υπουργεία και υπηρεσίες που έχουν την ευθύνη του τομέα της ασφάλειας, εκτός από την επίτευξη οικονομιών κλίμακας, θα λειτουργούσε προς όφελος και της αμυντικής βιομηχανίας και των υπηρεσιών άμυνας και ασφάλειας. Επιπλέον, η συμμετοχή της ΕΑΤΒΒ σε χρηματοδοτούμενα ευρωπαϊκά προγράμματα, υλοποιούμενα από κοινοπραξίες με τη σύμπραξη εταίρων (εταιρειών και/ή ακαδημαϊκών ιδρυμάτων) και εκτός του αμυντικού τομέα, θα

ενίσχυε το επίπεδο της παραγόμενης γνώσης και θα δημιουργούσε τις προϋποθέσεις για αναβάθμιση των δυνατοτήτων ανάπτυξης τεχνολογιών ή/και προϊόντων διττού σκοπού.

Προσφέρονται επίσης ευκαιρίες συμμετοχής της ΕΑΤΒΒ σε διακρατικά προγράμματα, διμερή και πολυμερή, στα πλαίσια αντίστοιχων πρωτοβουλιών που είναι σε εξέλιξη, αξιοποιώντας παράλληλα τις σχετικές προβλέψεις της Οδηγίας 2009/81/ΕΚ. Η τάση για την αναζήτηση συνεργειών στον αμυντικό τομέα ενισχύεται διαρκώς, εξαιτίας της διαρκούς αύξησης του κόστους και της τεχνολογικής πολυπλοκότητας των οπλικών συστημάτων. Με τις συνέργειες αθροίζονται παραγωγικές δυνατότητες, που είναι δύσκολο πλέον να υπάρχουν σε μεμονωμένες χώρες, επιμερίζεται το κόστος έρευνας, περιορίζεται ο κίνδυνος αποτυχίας και επιτυγχάνονται οικονομίες κλίμακας.

4.5 Το επίπεδο της Έρευνας και Καινοτομίας στην Ελλάδα

Οι δαπάνες για τη έρευνα και οι επιδόσεις στην καινοτομία, αποτελούν δείκτες για την αποτίμηση του δυναμισμού των χωρών και της προοπτικής τους για οικονομική ανάπτυξη.

Μεταφέροντας τη διαπίστωση αυτή στην ελληνική πραγματικότητα, οι πολύ χαμηλές δαπάνες για την έρευνα - που πριν από την κρίση αντιστοιχούσαν μόλις στο ένα τρίτο του μέσου όρου της ΕΕ- και οι επίσης πολύ χαμηλές επιδόσεις στην καινοτομία – ο σχετικός δείκτης βρίσκεται λίγο πιο πάνω από το 50% του μέσου όρου της ΕΕ- συνηγορούν στη γενικότερη διαπίστωση ότι η χώρα ακολούθησε ένα στρεβλό μοντέλο ανάπτυξης και στον τομέα αυτό.

Εκτός από το χαμηλό επίπεδο χρηματοδότησης, ο κατακερματισμός και η ελλιπής διασύνδεση της έρευνας με την καινοτομία αποτελούν τις κύριες συνιστώσες του προβλήματος.

Η εικόνα δεν διαφοροποιείται στον αμυντικό τομέα της χώρας, αφού οι αντίστοιχες δαπάνες για Ε&Α, πριν από την κρίση κυμαίνονταν από 0% έως και 0,06% του συνόλου των αμυντικών δαπανών. Στο τομέα της Άμυνας είναι ενδεικτικότερη η στρέβλωση και δεν μπορεί να γίνει επίκληση στενότητας πόρων, δεδομένου ότι οι αμυντικές δαπάνες της χώρας την κατέτασσαν, επί σειρά ετών, μεταξύ των μεγαλύτερων εισαγωγέων αμυντικού υλικού στον κόσμο, ενώ υπήρχε παράλληλα και νομοθετική πρόβλεψη (από το 2001) για τη χρηματοδότηση της Ε&Α με το 1% επί του προϋπολογισμού του εξοπλιστικού προγράμματος.

5. Οι κρίσιμοι τεχνολογικοί και βιομηχανικοί τομείς

5.1 Προσδιορισμός Κρισίμων Τομέων

Το επιθυμητό επίπεδο (από τη σκοπιά των ΕΔ) στο οποίο θα έπρεπε να βρίσκεται η εγχώρια αμυντική βιομηχανία είναι να συμπίπτουν οι δυνατότητές της με τις κρίσιμες επιχειρησιακές απαιτήσεις των Ε.Δ. Αυτό όμως δεν ισχύει στην πράξη, είτε γιατί κάποιοι από τους τομείς αυτούς, επιχειρησιακού ενδιαφέροντος των ΕΔ, δεν αποτέλεσαν αντικείμενο δραστηριοποίησης της ΕΑΤΒΒ, είτε γιατί δεν είχε ενημερωθεί έγκαιρα είτε γιατί δεν είχε τη δυνατότητα να ανταποκριθεί σε αυτούς.

Συνεπώς, μεταξύ των κρισίμων απαιτήσεων των ΕΔ και των δυνατοτήτων της ΕΑΤΒΒ, υπάρχει το τεχνολογικό εκείνο πεδίο, το οποίο θα πρέπει να αναπτυχθεί και να υποστηριχθεί, προκειμένου να διασφαλίζονται τα ουσιώδη συμφέροντα ασφάλειας της χώρας.

5.2 Κατηγοριοποίηση Κρισίμων Τομέων

Με βάση την παρούσα κατάσταση και την εκτίμηση των μελλοντικών απαιτήσεων οι κρίσιμοι τομείς διαχωρίζονται ακολούθως σε δύο κατηγορίες ως προς τη δυνατότητα να διατηρηθούν/ αναπτυχθούν βραχυπρόθεσμα ή μεσοπρόθεσμα:

Α. *Κρίσιμοι τομείς στους οποίους θα πρέπει να εστιάσει η βιομηχανική δραστηριότητα κατά προτεραιότητα και που είναι απαραίτητοι για την ασφάλεια εφοδιασμού των ΕΔ και την κάλυψη ουσιωδών συμφερόντων ασφάλειας της χώρας*

- **Οπλικά Συστήματα.** Δυνατότητες συντήρησης, επισκευής, υποστήριξης, αναβάθμισης υπαρχόντων Οπλικών Συστημάτων και Μέσων (εναέριων, πλωτών και χερσαίων) των ΕΔ, συμπεριλαμβανομένης της δυνατότητας κατασκευής κρισίμων ανταλλακτικών, παροχής ολοκληρωμένων υπηρεσιών για πτητικά μέσα, ναυπήγησης και εκσυγχρονισμού πολεμικών πλοίων και πλωτών μέσων, παραγωγή χερσαίων μέσων μεταφοράς και μάχης.
- **Οπλισμός/Πυρομαχικά.** Δυνατότητες ανάπτυξης και παραγωγής, συμπεριλαμβανομένης και της αποστρατικοποίησης / καταστροφής αυτών.
- **Συστήματα Επικοινωνιών, Πληροφοριών, Εποπτείας, Διοίκησης και Ελέγχου.** Ασφάλεια επικοινωνιών, C4ISR, συστήματα τακτικών δεδομένων, αισθητήρες και συστήματα χερσαίας, θαλάσσιας και εναέριας εποπτείας, ηλεκτροοπτικά μέσα και θερμικής απεικόνισης, μέσα ηλεκτρονικού πολέμου και αυτοπροστασίας, κυβερνοάμυνα, μη επανδρωμένα μέσα επιτήρησης και το σχετικό λογισμικό τους.
- **Προστασία / Εξοπλισμός Προσωπικού.** Ατομικός εξοπλισμός για την φυσική προστασία του προσωπικού σε επιχειρησιακό περιβάλλον, τα ατομικά συστήματα παρατήρησης, αισθητήρων και επικοινωνιών
- **Εγκαταστάσεις και Κινητά Συστήματα εκστρατείας.** Κινητά στρατηγεία, νοσοκομεία, μαγειρεία, αρτοποιεία, κλπ και τεχνολογίες βιωσιμότητας και βελτιστοποίησης ενεργειακής απόδοσης.

Β. *Τεχνολογικοί τομείς που θα πρέπει να αναπτυχθούν εγχώρια και είναι απαραίτητοι για να προσδώσουν επιχειρησιακό πλεονέκτημα στις ΕΔ για την προστασία ουσιωδών συμφερόντων ασφάλειας της χώρας*

- **Τεχνολογία Υλικών**. Σύνθετα υλικά και νανοϋλικά, τεχνολογίες επικάλυψης, βαφής, κατεργασίες laser και τρισδιάστατη εκτύπωση
- **Πολυεπιστημονικές Εφαρμογές Ολοκλήρωσης Συστημάτων** (System Integration) όπως αυτομάτου ελέγχου και των αισθητήρων
- **Ειδικές Εφαρμογές,** όπως σχεδιασμός, ανάπτυξη και κατασκευή συστημάτων ειδικών αποστολών με εξειδικευμένες προδιαγραφές σε τομείς όπως αφη, συστήματα αεράμυνας, συστήματα πληγμάτων ακριβείας, εντοπισμός ναρκών, εξομοίωση, ευφυής εφοδιασμός κλπ.

5.3 Ενίσχυση Κρισίμων Τομέων

Προκειμένου να αναπτυχθούν και να συντηρηθούν οι παραπάνω τομείς, απαιτείται συνεχής προσπάθεια της ΕΑΤΒΒ για την βελτίωση των προϊόντων και υπηρεσιών της, τη μείωση του κόστους παραγωγής, την ενσωμάτωση νέων τεχνολογιών και την προώθηση καινοτομιών.

Σε κάθε περίπτωση, εφόσον δεν είναι δυνατή με άλλα μέσα, η ανάπτυξη και διατήρηση των παραπάνω κρισίμων τομέων, που είναι στρατηγικής σημασίας για την προστασία των ουσιωδών συμφερόντων ασφάλειας της χώρας, η χώρα όταν συνάπτει συμβάσεις προμήθειας αμυντικού υλικού, θα εξετάζει τη δυνατότητα να διεκδικεί βιομηχανική συμμετοχή (Industrial Participation) από τους υποψήφιους προμηθευτές, σύμφωνα με την σχετική Ευρωπαϊκή νομοθεσία και ιδιαίτερα σύμφωνα με τις προβλέψεις του άρθρου 346 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της ΕΕ (Treaty of the Functioning of the European Union – Article 346 TFEU).

6. Μέτρα και Δράσεις για την Υποστήριξη των Κρίσιμων Τομέων βιομηχανικής δραστηριότητας

Για τη διασφάλιση της βιωσιμότητας της εγχώριας αμυντικής βιομηχανίας και τον σταδιακό μετασχηματισμό της προκειμένου να ανταποκριθεί με ανταγωνιστικούς και ποιοτικούς όρους στις απαιτήσεις των ΕΔ και ειδικότερα στους στρατηγικούς τομείς προτεραιότητας, να ενισχύσει την παρουσία της στη διεθνή αγορά και να προσανατολιστεί παραγωγικά με επιτυχία σε τεχνολογίες/ προϊόντα στρατιωτικού και μη, καθώς και διπλού σκοπού, απαιτείται συντονισμένη δράση των εμπλεκόμενων φορέων, σαφής προσδιορισμός των λειτουργικών τους σχέσεων, που περιγράφονται στον Εθνικό Αμυντικό Σχεδιασμό (ΕΑΣ), καθώς και των δράσεων που αναλογούν στον καθένα.

Οι ενέργειες και δράσεις που δρομολογούνται προς την κατεύθυνση αυτή διακρίνονται σε τρείς κατηγορίες τις προμήθειες των ΕΔ, την βιωσιμότητα της ΕΑΤΒΒ και την εποπτεία εφαρμογής της ΕΑΒΣ και έχουν ως ακολούθως:

6.1 Προμήθειες ΕΔ.

6.1.1 Προγραμματισμός των προμηθειών των ΕΔ

Αποτελεί αναγκαία προϋπόθεση για τον προγραμματισμό και τον παραγωγικό προσανατολισμό της ΕΑΤΒΒ. Προς την κατεύθυνση αυτή το ΥΠΕΘΑ, μέσω των Γενικών Επιτελείων και της ΓΔΑΕΕ:

1. Καταρτίζει τον προγραμματισμό των ΕΔ σε κύρια οπλικά συστήματα και μέσα, καθορίζει τις ανάγκες για την εν συνεχεία υποστήριξή τους καθώς και τα απαιτούμενα έργα υποστήριξης και υπηρεσίες,

2. Αξιολογεί προτάσεις ερευνητικών προγραμμάτων ως προς την αναγκαιότητα – σκοπιμότητα και καθορίζει την προτεραιότητά τους στο πλαίσιο της ικανοποίησης των επιχειρησιακών του αναγκών,

3. Ενημερώνει μέσω θεσμοθετημένων διαδικασιών, οι οποίες διέπονται από κανόνες διαφάνειας, τους φορείς της εγχώριας αμυντικής βιομηχανίας για τις απαιτήσεις εξοπλιστικών προγραμμάτων του ΥΠΕΘΑ,

4. Προγραμματίζει και επικαιροποιεί τη λειτουργία ηλεκτρονικής πλατφόρμας σε επίπεδο ΥΠΕΘΑ, μέσω της οποίας οι εκπρόσωποι της ΕΑΤΒΒ θα μπορούν να ενημερώνονται για :

- τις τηρούμενες διαδικασίες που τους αφορούν στα πλαίσια του ΕΑΣ,
- τις προκηρύξεις προμηθειών αμυντικού υλικού που μπορούν να δημοσιοποιηθούν σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία,
- τις προκηρύξεις προμηθειών μη αμυντικού υλικού,
- τις προδιαγραφές των ΕΔ,
- τις προκηρύξεις διεθνών οργανισμών και

- τις ειδικές προσκλήσεις συμμετοχής σε τεχνικό διάλογο, πριν τη διενέργεια διαγωνισμών, όπως και τη διεξαγωγή διαπραγματεύσεων για τεχνικά και διαδικαστικά θέματα κατά και μετά την υλοποίηση των συμβάσεων.

6.1.2 Αναθεώρηση του θεσμικού πλαισίου προμηθειών των ΕΔ

Οι φορείς του ΥΠΕΘΑ, λαμβάνοντας υπόψη τα προβλήματα που έχουν προκύψει από τη μέχρι τώρα εφαρμογή του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου για τις προμήθειες στον τομέα της άμυνας και της ασφάλειας, δρομολογούν την αναθεώρησή του, λαμβάνοντας υπόψη και τις βέλτιστες διεθνείς πρακτικές, με σκοπό:

1. Την ενίσχυση της ταχύτητας, της διαφάνειας, της ευελιξίας, της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητας του συστήματος προμηθειών των ΕΔ.

2. Τη θεσμοθέτηση -σύμφωνα με τις προβλέψεις της ευρωπαϊκής νομοθεσίας- της βιομηχανικής συμμετοχής (industrial participation), την οποία η χώρα θα διεκδικεί από τους υποψήφιους προμηθευτές αμυντικού υλικού, στις περιπτώσεις προμηθειών που εμπίπτουν στους κρίσιμους τομείς και δεν διατίθενται άλλα μέσα για την ανάπτυξη/διατήρηση της αντίστοιχης τεχνολογικής και βιομηχανικής βάσης.

3. Την ολιστική προσέγγιση των προμηθειών των ΕΔ, με την αξιοποίηση των πρακτικών και δοκιμασμένων μεθόδων-διαδικασιών προηγμένων χωρών, με την οποία λαμβάνονται υπόψη συνολικά οι απαιτήσεις του κύκλου ζωής του αμυντικού υλικού.

6.1.3 Εξειδίκευση Στρατηγικής Προμηθειών

Με ευθύνη του ΥΠΕΘΑ, εξειδικεύεται στρατηγική προμηθειών, που αξιοποιεί τα διδάγματα του παρελθόντος και τις βέλτιστες διεθνείς πρακτικές στον τομέα με σκοπό:

1. Να προμηθεύονται οι ΕΔ αμυντικό υλικό σύμφωνα με τις προδιαγραφές, στον προβλεπόμενο χρόνο και στο προβλεπόμενο κόστος,
2. Να διατηρείται η διαθεσιμότητα και η επιχειρησιακή ετοιμότητα του υλικού σε ολόκληρη τη διάρκεια του κύκλου ζωής στα επιθυμητά επίπεδα με το μικρότερο κόστος και
3. Να κατοχυρώνεται ο ρόλος της εγχώριας αμυντικής βιομηχανίας στην προστασία των ουσιωδών συμφερόντων ασφαλείας της χώρας.

Σε ότι αφορά την κατοχύρωση του ρόλου της ΕΑΤΒΒ στην προστασία των ουσιωδών συμφερόντων ασφαλείας της χώρας, θεσπίζεται για την προμήθεια αμυντικού υλικού διαδικασία λήψης αποφάσεων που περιλαμβάνει τα ακόλουθα βήματα:

1. Καθορισμός επιχειρησιακής απαίτησης.
2. Εξετάζεται, αν η συγκεκριμένη απαίτηση μπορεί να ικανοποιηθεί από έτοιμο προϊόν, COTS (Commercial Off The Shelf) ή MOTS (Military Off The Shelf), ή θα πρέπει να αναπτυχθεί νέο προϊόν, στην εγχώρια ή στη διεθνή αγορά. Η επιλογή του νέου προϊόντος θα πρέπει να αιτιολογείται πλήρως και θα εξετάζεται μόνο υπό την προϋπόθεση ότι οι ΕΔ διαθέτουν τις υποδομές, τα μέσα και την τεχνογνωσία να επιτελέσουν/αξιολογήσουν λειτουργίες του κύκλου ζωής που είναι συγγενείς με πρωτότυπο υλικό. Εξαιρέσεις δικαιολογούνται σε περιπτώσεις τεκμηριωμένα χαμηλού ρίσκου και κόστους.
3. Εξετάζεται αν η επιχειρησιακή απαίτηση αφορά στην προστασία ουσιωδών συμφερόντων ασφαλείας της χώρας οπότε:
   α. <u>Εάν η προμήθεια δεν αφορά την προστασία ουσιωδών συμφερόντων ασφαλείας</u>, τότε η ανάθεση γίνεται σύμφωνα με τις διαδικασίες υλοποίησης που καθορίζονται στην Οδηγία 2009/81 ΕΚ και τις εθνικές διαδικασίες περί προμηθειών στον τομέα της Άμυνας,
   β. <u>Εάν η προμήθεια αφορά την προστασία ουσιωδών συμφερόντων ασφαλείας</u>, τότε ακολουθούνται με τη σειρά τα παρακάτω βήματα:

(1) Εξετάζεται αν η προμήθεια είναι δυνατόν να εκτελεστεί αυτοδύναμα μέσω της ΕΑΤΒΒ κάνοντας αιτιολογημένη χρήση του άρθρου 346 της ΣΛΕΕ, και

(2) Εάν η επιχειρησιακή απαίτηση δεν μπορεί να καλυφθεί από την ΕΑΤΒΒ τότε εξετάζεται η συνεργασία με αλλοδαπές εταιρείες. Στην περίπτωση αυτή εξετάζεται εάν η υλοποίηση της προμήθειας με τον Ν.3978/11 μπορεί να προστατεύσει τα ουσιώδη συμφέροντα ασφαλείας της χώρας. Σε διαφορετική περίπτωση, γίνεται αιτιολογημένη χρήση του άρθρου 346 της ΣΛΕΕ, επιδιώκοντας τη μεγαλύτερη δυνατή εγχώρια βιομηχανική συμμετοχή στους τομείς ενδιαφέροντος και κυρίως για την εν συνεχεία υποστήριξη του υλικού.

Σε κάθε περίπτωση, το υπό προμήθεια υλικό, με την ολοκλήρωση της παραλαβής του θα καλύπτεται υποχρεωτικά από σύμβαση εν συνεχεία υποστήριξης, στην οποία θα επιδιώκεται η μεγαλύτερη δυνατή εγχώρια βιομηχανική συμμετοχή.

6.2 Ενίσχυση ΕΑΤΒΒ

6.2.1 Λήψη μέτρων για την προώθηση των εξαγωγών

Στο πλαίσιο της κείμενης νομοθεσίας και ενίσχυσης των εξαγωγών της αμυντικής βιομηχανίας, το ΥΠΕΘΑ :

1. Συνεργάζεται με τα συναρμόδια Υπουργεία υποστηρίζοντας και ενθαρρύνοντας την επικοινωνιακή προώθηση και ανάδειξη των βιομηχανικών δυνατοτήτων της χώρας μας στον τομέα της άμυνας και της ασφάλειας μέσω κυρίως της συμμετοχής τους σε διεθνείς εκθέσεις και σε εθνικά περίπτερα.

2. Διευκολύνει την εκμετάλλευση υφιστάμενων δυνατοτήτων χρηματοδότησης των φορέων της Εγχώριας Αμυντικής Βιομηχανίας για τη συμμετοχή τους στις υπόψη Διεθνείς εκθέσεις.

3. Αξιοποιεί τους Ακολούθους Άμυνας (ΑΚΑΜ) και τους υπαλλήλους οικονομικών και εμπορικών υποθέσεων των διπλωματικών αποστολών της χώρας μας σε συνεργασία με το ΥΠΕΞ, για την προώθηση των εξαγωγών στρατιωτικού εξοπλισμού καθώς επίσης και την προώθηση διακρατικών συνεργασιών ιδιαίτερα σε περιοχές όπου υπάρχει επιχειρηματικό ενδιαφέρον από τους φορείς της ΕΑΤΒΒ.

4. Προωθεί σε συνεργασία με αρμόδιους φορείς λοιπών υπουργείων, την ανάπτυξη και την ανταγωνιστικότητα των αμυντικών βιομηχανιών της χώρας υποστηρίζοντας τη συμμετοχή τους σε συνεργατικά σχήματα, δίδοντας παράλληλα έμφαση σε προϊόντα διττής χρήσης.

6.2.2 Ενίσχυση της έρευνας και καινοτομίας

Η ικανοποίηση των επιχειρησιακών αναγκών μέσω της ανάπτυξης κατάλληλων τεχνολογιών αποτελεί σημαντική παράμετρο για την καθοδήγηση της έρευνας και καινοτομίας στον τομέα της άμυνας. Στο πλαίσιο αυτό το ΥΠΕΘΑ:

1. Δέχεται από ιδιωτικούς και δημόσιους φορείς καθώς και πανεπιστήμια, προτάσεις ερευνητικών προγραμμάτων τα οποία αξιολογούνται από το ΓΕΕΘΑ αναφορικά με την κάλυψη των επιχειρησιακών του απαιτήσεων,

2. Καταρτίζει το Πρόγραμμα Ανάπτυξης Αμυντικής Έρευνας και Τεχνολογίας, στο οποίο περιλαμβάνονται (α) προγράμματα που εξυπηρετούν τους βασικούς τομείς ανάπτυξης αμυντικής έρευνας και τεχνολογίας για την ικανοποίηση επιχειρησιακών απαιτήσεων και προτεραιοτήτων που έχουν τεθεί και εγκριθεί από το ΓΕΕΘΑ και (β) προγράμματα για την ανάπτυξη βιομηχανικών δυνατοτήτων στους στρατηγικούς τομείς προτεραιότητας που προσδιορίζονται στην ΕΑΒΣ.

3. Διεξάγει, αναπτύσσει και αξιοποιεί τεχνολογική έρευνα στο πλαίσιο των επιχειρησιακών αναγκών των ΕΔ και μπορεί να συμμετέχει με φορείς της επιστημονικής κοινότητας, της ΕΑΤΒΒ και λοιπούς δημόσιους φορείς, σε ερευνητικά προγράμματα διεθνών οργανισμών και Διεθνών Συνεργατικών Σχημάτων επ' ωφελεία των ΕΔ, σε τομείς ενδιαφέροντος που προσδιορίζονται στην

ΕΑΒΣ ή καθορίζονται από τη ΓΔΑΕΕ σε συνεργασία με τα ΓΕ και το ΓΕΕΘΑ για την ικανοποίηση επιχειρησιακών απαιτήσεων,

4. Επιδιώκει τη μέγιστη δυνατή αξιοποίηση των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών Ταμείων, σε συνεργασία με λοιπούς φορείς του δημοσίου (Υπουργείο Οικονομίας Ανάπτυξης και Τουρισμού, Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη, κτλ) όπου αυτό είναι εφικτό, προκειμένου να ενισχυθεί η ανταγωνιστικότητα και η καινοτομία, και να αναπτυχθούν περαιτέρω δράσεις στον τομέα της αμυντικής έρευνας και τεχνολογίας,

5. Επιδιώκει τη σταδιακή αύξηση του ύψους των πιστώσεων που διατίθενται για την Έρευνα και Ανάπτυξη,

6. Στοχεύει στην αξιοποίηση των Διακρατικών Ολοκληρωμένων Προγραμμάτων Ερευνητικής και Αναπτυξιακής Συνεργασίας (ΔΟΠΕΑΣ) με απώτερο σκοπό την εξέλιξη νέων τεχνολογιών και την αντιμετώπιση του υψηλού κόστους έρευνας και ανάπτυξης σύνθετων οπλικών συστημάτων.

7. Επιπλέον, προωθείται η σύσταση, ενεργοποίηση και αξιοποίηση του Ενιαίου Φορέα Αμυντικής Έρευνας και Τεχνολογίας με σκοπό:

- Την ενοποίηση και το συντονισμό των ερευνητικών κέντρων των ΕΔ και τη δικτύωση με ερευνητικά κέντρα του εσωτερικού/εξωτερικού, την αμυντική βιομηχανία καθώς και με τις παραγωγικές σχολές των ΕΔ.
- Την ανάπτυξη της έρευνας και τεχνολογίας για την ενίσχυση της εθνικής άμυνας.

6.2.3 Προώθηση καινοτόμων δράσεων

Στο πλαίσιο της Προώθησης Καινοτόμων Δράσεων, το ΥΠΕΘΑ διοργανώνει ειδικές ημερίδες, με ομιλητές εξειδικευμένους ερευνητές της πανεπιστημιακής κοινότητας του εσωτερικού και του εξωτερικού, και στελέχη της Ιδιωτικής και Κρατικής Αμυντικής Βιομηχανίας με σκοπό την παρουσίαση καινοτόμων ιδεών και τεχνολογιών στον τομέα της Άμυνας και της Ασφάλειας και διοργανώνει διαγωνισμούς καινοτομίας στον τομέα της αμυντικής έρευνας και τεχνολογίας με χρηματικά έπαθλα και άλλα κίνητρα.

6.2.4 Προώθηση συνεργασίας και συμμετοχής ΕΑΤΒΒ στον κύκλο ζωής αμυντικού υλικού.

Μέσω της συμμετοχής των φορέων της ΕΑΤΒΒ στις προμήθειες ειρηνικής περιόδου των ΕΔ, ενισχύεται η βιωσιμότητά της και οι δυνατότητές της για παραγωγή προϊόντων και παροχή υπηρεσιών, αναγκαίων για τη διεξαγωγή επιχειρήσεων των ΕΔ σε περίοδο κρίσης, έντασης ή πολέμου. Κατά συνέπεια, επιδιώκεται και θεσμοθετείται η διαφανής διαβούλευση με την εγχώρια αμυντική βιομηχανία, σε όλες τις φάσεις του κύκλου ζωής του αμυντικού υλικού, προκειμένου να γίνονται οι βέλτιστες δυνατές επιλογές που να προσδίδουν τα απαιτούμενα επιχειρησιακά χαρακτηριστικά στις ΕΔ με τη μεγαλύτερη δυνατή συμμετοχή της ΕΑΤΒΒ. Ειδικότερα:

1. Στην 1^{η} φάση, κατά την οποία γίνεται ο προσδιορισμός των επιχειρησιακών απαιτήσεων (requirements definition phase) και ο καθορισμός των επιθυμητών τομέων εγχώριας ερευνητικής δραστηριότητας.
2. Στην 2^{η} φάση που αποσκοπεί στην υλοποίηση της παραγωγής/προμήθειας (production /procurement phase) του αμυντικού υλικού και την ενσωμάτωσή του στις ΕΔ. Επιδίωξη στη φάση αυτή, είναι να υπάρχουν στις διακηρύξεις Ειδικοί Όροι Ασφάλειας Εφοδιασμού και Πληροφοριών, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, προκειμένου να καλύπτονται οι ανάγκες των ΕΔ, από την εγχώρια βιομηχανία ιδιαίτερα σε περιόδους κρίσης, επιστράτευσης ή πολέμου.
3. Στην 3^{η} φάση που αποσκοπεί στην εν συνεχεία υποστήριξη του υλικού (in service phase), προκειμένου να επιτυγχάνεται η μέγιστη δυνατή διαθεσιμότητα και η επιχειρησιακή ετοιμότητα του υλικού.
4. Στην 4^{η} φάση που αφορά στην απόσυρση του υλικού (disposal phase) από τις ΕΔ, λόγω έλευσης του τέλους της ωφέλιμης επιχειρησιακής του ζωής ή κατόπιν διαπίστωσης ότι η συνέχιση της διατήρησής του είναι πλέον μη οικονομικά, τεχνικά και επιχειρησιακά συμφέρουσα για τις ΕΔ. Στη φάση αυτή μπορούν να εξετάζονται λύσεις για τη διάθεση του

υλικού σε άλλες χώρες, ενθαρρύνοντας και ενισχύοντας την εμπλοκή της ΕΑΤΒΒ κατά τρόπο που να δημιουργεί προστιθέμενη αξία.

Αντίστοιχα, και στα πλαίσια της συνεργασίας και του διαλόγου των εμπλεκομένων μερών, η ΕΑΤΒΒ παρουσιάζει στο ΥΠΕΘΑ μέσω ημερίδων και λοιπών διαφανών διαδικασιών:

- Τις δυνατότητες παραγωγής, συμπαραγωγής και υποστήριξης των εγχώριων βιομηχανιών αμυντικού υλικού σύμφωνα με τις υπάρχουσες υποδομές στην Ελλάδα.
- Την αποκτηθείσα εμπειρία από το ερευνητικό, κατασκευαστικό ή υποκατασκευστικό έργο της εγχώριας βιομηχανίας, σε εξοπλιστικά προγράμματα των ΕΔ της χώρας ή άλλων χωρών.

6.2.5 Ενίσχυση των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων (ΜΜΕ)

Η συνεργασία των εμπλεκόμενων φορέων για τη ενίσχυση των ΜΜΕ, οι οποίες συνθέτουν την εγχώρια αμυντική βιομηχανία, αποτελεί μόνιμη επιδίωξη για το ΥΠΕΘΑ. Η ενίσχυση αυτή αναμένεται να βελτιώσει την κατεχόμενη τεχνογνωσία της ΕΑΤΒΒ και να διευκολύνει τη διατήρηση και ανάπτυξη εγχώριων αμυντικών βιομηχανικών και τεχνολογικών υποδομών που θεωρούνται κρίσιμες για την προστασία των ουσιωδών συμφερόντων ασφάλειας της χώρας. Ως εκ τούτου το ΥΠΕΘΑ:

1. Καταγράφει, παρακολουθεί και μελετά τις δυνατότητες εγχώριας παραγωγής αμυντικού υλικού, υλικού διττής χρήσης, όπως και τις δυνατότητες παροχής συναφών υπηρεσιών και έργων, καταρτίζοντας το Ενιαίο Μητρώο Επιχειρήσεων Αμυντικού Τομέα (ΕΜΕΑΤ), σύμφωνα με τις προϋποθέσεις και τα κριτήρια που έχουν ορισθεί για την εγγραφή της εγχώριας βιομηχανίας στο ΕΜΕΑΤ,

2. Παρέχει κάθε δυνατή υποστήριξη και διευκόλυνση ώστε οι ΜΜΕ να εκμεταλλεύονται τις πρωτοβουλίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου για την ενίσχυση των περιφερειακών δικτύων των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων,

3. Επιδιώκει, σε συνεργασία με την ΕΑΤΒΒ, την ενεργή συμμετοχή στις εργασίες τυποποίησης των Διεθνών Οργανισμών στους οποίους συμμετέχει προκειμένου να υπάρχει επωφελής συμβολή για τη χώρας μας στη διαμόρφωση διαδικασιών και στον καθορισμό προδιαγραφών αμυντικού υλικού,

4. Στοχεύει στην ανάπτυξη προϊόντων διττής χρήσης επιδιώκοντας κυρίως τη συνεργασία των ΜΜΕ με τον ΕΟΑ μέσω της αξιοποίησης των τρεχόντων προγραμμάτων και των διαθέσιμων οικονομικών πόρων (European Structural Funds, Horizon 2020, κ.λπ.). Επιπρόσθετα διευκολύνει τη συμμετοχή της εγχώριας βιομηχανικής βάσης σε προγράμματα διεθνών συμπαραγωγών εστιάζοντας σε τεχνολογικές καινοτομίες και μεταφορά τεχνογνωσίας στην ΕΑΤΒΒ,

5. Αξιολογεί και προωθεί σε συνεργασία με τους φορείς της ΕΑΤΒΒ, τεχνολογίες από το στρατιωτικό στο μη στρατιωτικό τομέα (spin–off) και το αντίθετο (spin–in), διευρύνοντας τον τομέα εργασιών των ΜΜΕ και ενισχύοντας τη βιωσιμότητά τους εξυπηρετώντας ταυτόχρονα τις επιχειρησιακές απαιτήσεις των ΕΔ.

6. Αναζητά την εξεύρεση νέων χρηματοδοτικών εργαλείων, κυρίως μέσω της συνεργασίας με συναρμόδια Υπουργεία αλλά και μέσω της ΕΕ για την ανάπτυξη των ΜΜΕ.

7. Στοχεύει, σε συνεργασία με την ΕΑΤΒΒ, στην επίτευξη του βέλτιστου βαθμού τυποποίησης στις ΕΔ με σκοπό την ανάπτυξη δράσεων για την διατήρηση των απαιτούμενων επιπέδων συμβατότητας, εναλλαξιμότητας και ομοιοτυπίας στους επιχειρησιακούς, διοικητικούς και τεχνικούς τομείς, και στον τομέα των υλικών, προκειμένου να επιτυγχάνεται η διαλειτουργικότητα κατά τις επιχειρήσεις των ΕΔ.

8. Προωθεί τις συνέργειες στον τομέα της Άμυνας και Ασφάλειας με συναρμόδια Υπουργεία, δημιουργώντας νέες ευκαιρίες για την ΕΑΤΒΒ, κυρίως σε θέματα τυποποίησης, διαλειτουργικότητας, προμηθειών και κοινών εφοδιαστικών αλυσίδων, λαμβάνοντας υπόψη ότι οι ΕΔ συνεργάζονται με φορείς του πολιτικού τομέα και συνεισφέρουν σε περιπτώσεις έκτακτων αναγκών σε μέσα και ανθρώπινο δυναμικό,

9. Πιστοποιεί μέσω της ΓΔΑΕΕ τα προϊόντα και τις υπηρεσίες της αμυντικής βιομηχανίας, ανεξάρτητα από την ύπαρξη ή μη συμβατικών υποχρεώσεων με το ΥΠΕΘΑ (στην περίπτωση που αυτά προορίζονται για τρίτους). Για τον σκοπό αυτό η ΓΔΑΕΕ αξιοποιεί εθνικές υποδομές (Αμυντική Βιομηχανία, Ερευνητικά Κέντρα, ΤΕΕ, Μελετητικά Γραφεία, ΑΕΙ, Οργανισμούς τυποποίησης κλπ) και συνάπτει διακρατικές ή άλλες συμφωνίες για αντιμετώπιση περιπτώσεων που δεν υπάρχουν εθνικές υποδομές ή και τεχνογνωσία και εναρμονίζεται με τις βέλτιστες πρακτικές των Διεθνών Οργανισμών στους οποίους συμμετέχει

6.3 Εποπτεία – Εφαρμογή ΕΑΒΣ

6.3.1 Συγκρότηση Συμβουλίου Αμυντικής Έρευνας Τεχνολογίας & Βιομηχανίας

Συγκροτείται το Συμβούλιο Αμυντικής Έρευνας Τεχνολογίας & Βιομηχανίας (ΣΑΕΤΒ), το οποίο αντικαθιστά το Επιστημονικό Συμβούλιο Αμυντικής Έρευνας και Τεχνολογίας (ΕΣΑΕΤ), αναλαμβάνοντας τις αρμοδιότητές του. Το ΣΑΕΤΒ, επιφορτίζεται επιπλέον με:

1. Την υποβολή εισηγήσεων για την τροποποίηση της ΕΑΒΣ,
2. Την υποβολή εισηγήσεων για την ανάληψη επιπλέον πρωτοβουλιών και δράσεων για την επίτευξη των στόχων της,
3. Την παρακολούθηση της εφαρμογής και υλοποίησης της τρέχουσας ΕΑΒΣ,
4. Το συντονισμό των φορέων με στόχο την ανάπτυξη της αμυντικής έρευνας, τεχνολογίας και βιομηχανίας της χώρας,

Η σύνθεση, οι αρμοδιότητες και η λειτουργία του ΣΑΕΤΒ θα καθορισθούν από το ΥΠΕΘΑ με έκδοση σχετικού κανονισμού, μετά την έγκριση της παρούσας στρατηγικής και την εκδήλωση ενεργειών για την τροποποίηση του άρθρου 13 του Ν.2919/2001 το οποίο διέπει τη λειτουργία του ΕΣΑΕΤ.

Για την υλοποίηση των ανωτέρω με μέριμνα ΓΔΑΕΕ σε συνεργασία με τα ΓΕ και κατόπιν γνωμοδότησης του ΣΑΕΤΒ εκπονείται:

- Ετήσιο πλάνο δράσεων εφαρμογής της παρούσας στρατηγικής και
- Έκθεση αποτελεσμάτων με σκοπό την ενημέρωση της πολιτικής ηγεσίας

7. Αποτίμηση της Στρατηγικής

Η παρακολούθηση της πορείας υλοποίησης των μέτρων και δράσεων της ΕΑΒΣ θα γίνεται σύμφωνα με τις προβλέψεις της παρούσας στρατηγικής.

Η παρούσα στρατηγική έχει ισχύ πέντε ετών και τυχόν αναθεώρησή της θα γίνεται έπειτα από αιτιολογημένη πρόταση της ΓΔΑΕΕ και σύμφωνη γνώμη του ΣΑΕΤΒ .